

รายงานการวิจัย

เรื่อง

คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ

โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

**Quality of Life of Dwellers Residing in State Run Project Nonthaburi Low
Cost Housing Project (Kantana)**

โดย

นิตยัระดี วงษ์สวัสดิ์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2554

รายงานการวิจัย
เรื่อง

คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ

โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

**Quality of Life of Dwellers Residing in State Run Project Nonthaburi Low
Cost Housing Project (Kantana)**

โดย

นิตย์ระดี วงษ์สวัสดิ์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2554

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ 2555

ชื่อโครงการวิจัย   คุณภาพชีวิตผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ
โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ชื่อผู้วิจัย   นางสาวนิตย์ระดี วงษ์สวัสดิ์

ปีที่ทำการวิจัย   2554

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามลักษณะทั่วไป 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับลักษณะของชุมชนสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและการสนับสนุนทางสังคมของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) กลุ่มตัวอย่างคือผู้อาศัยอยู่ในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำนวน 310 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) มีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) ปัญหาของผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ เป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เสียงดัง ความสะอาด ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กลิ่นเหม็น การปฏิบัติที่ผิดกฎระเบียบและโครงสร้างของอาคาร ปัญหาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ปัญหาการบริหารงานและการเปลี่ยนนิติบุคคลบ่อย ปัญหาการแทรกแซงเมืองท้องถิ่น

2. ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามลักษณะทั่วไป พบว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส จำนวนผู้อยู่อาศัย สถานภาพการเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่ม พบว่ามีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ ไม่แตกต่างกัน ด้านการศึกษา สถานภาพการทำงาน รายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัยและการร่วมกิจกรรมชุมชน พบว่ามีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ลักษณะของชุมชนสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต

Research Title: Quality of Life of Dwellers Residing in State Run Project
Nonthaburi Low Cost Housing Project (Kantana)
Researcher name: Nitradee Wongsawat
Year 2011

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the levels of quality of life of dwellers residing in state run project Nonthaburi low cost housing project (Kantana), (2) to comparatively study the quality of life of dwellers residing in the state run project Nonthaburi Low Cost Housing Project (Kantana) and (3) to study the relationship between quality of life and society's character, family relations and social support of dwellers residing in state run project Nonthaburi low cost housing project (Kantana). The sample size of this study was 310 dwellers residing in state run project Nonthaburi low cost housing project (Kantana), by taking many-step random. The data were analyzed by percentage, mean, and standard deviation. The research results were as follows;

1. The dwellers residing in state run project Nonthaburi low cost housing project (Kantana), had average quality of life at a moderate level ($\bar{x} = 3.16$). The environmental problems of the dwellers in the project consisted of noisy sound, cleanliness, safety in life and property, offensive smell, deregulation and building structure. The social relation problems consisted of management problem, changing of juristic persons and local community intervention.

2. The result of comparative study of the quality of life of dwellers residing in state run project Nonthaburi low cost housing project (Kantana) classified by general information; gender, age, marital status, number of dwellers, member status was found that quality of life of dwellers was not different. The result of comparative study of the quality of life of dwellers on education, working status, income, duration of residing and activity participation was found that the quality of life of dwellers was significantly statistical different at .05.

3. The result of relations analysis was found that the society character, family relations and social support had relationship with quality of life with statistical significance at 0.1.

Keywords : quality of life

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเรื่อง ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยการสนับสนุนเงินทุนในการดำเนินการวิจัย จากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ขอขอบคุณ รศ.ดร.ญาดา ประภาพันท์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดี อาจารย์จุฑามาศ ชูจินดา อาจารย์ประจำศูนย์วิจัยพัฒนาและกลุ่มตัวอย่างโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ ครู อาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ได้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ในการตอบแทนสังคมและประเทศ ขอขอบพระคุณบิดาและมารดา ผู้ให้ชีวิตและโอกาสทางการศึกษา

นิตย์ระดี วงษ์สวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญตาราง.....	(6)
สารบัญรูป.....	(10)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์.....	7
บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต.....	8
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับโครงการที่อยู่อาศัยที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	38
การตรวจสอบเครื่องมือ.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การตรวจสอบข้อมูล.....	43
สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	44
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	87
สรุปผลการศึกษา.....	87
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	97

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เกณฑ์การแปรผลระดับมาตรวัดลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย	37
2	เกณฑ์การแปรผลระดับมาตรวัดสัมพันธภาพในครอบครัว	38
3	เกณฑ์การแปรผลระดับมาตรวัดการสนับสนุนทางสังคม	39
4	เกณฑ์การแปรผลระดับมาตรวัดคุณภาพชีวิต	40
5	ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา	42
6	จำนวนและร้อยละ ของข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับลักษณะชุมชน ที่อยู่อาศัยของผู้ที่อยู่ใน โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)	50
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสัมพันธภาพ ในครอบครัวของผู้ที่อยู่ใน โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)	51
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสัมพันธภาพ ในครอบครัวด้านการมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน	52
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสัมพันธภาพ ในครอบครัวด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	53
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสัมพันธภาพ ในครอบครัวด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญ ของครอบครัว	54
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสัมพันธภาพ ในครอบครัวด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาการขัดแย้ง ด้วยเหตุผล	55
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนทางสังคม	56
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนทางสังคมของสมาชิก ครอบครัว	57
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุน ทางสังคมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน	58

ตารางที่		หน้า
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนทางสังคม จากญาติพี่น้อง	59
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนทางสังคม จากตัวแทนภาครัฐ	60
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิต	61
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตหมวดทั่วไป	62
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย	63
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	64
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิต ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	65
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	66
24	ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ใน โครงการ บ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)	67
25	ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมใน โครงการบ้าน เอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)	68
26	ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ทางสังคมในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)	72
27	การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ใน โครงการที่ ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามเพศ	73
28	จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยใน โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามอายุ	74
29	การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ใน โครงการที่ดำเนินการโดย ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามอายุ	74
30	จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยใน โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามสถานภาพสมรส	75

ตารางที่		หน้า
31	การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดย ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามสถานภาพสมรส	75
32	จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ใน โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามระดับการศึกษา	76
33	การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดย ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามระดับการศึกษา	76
34	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ใน โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เป็นรายคู่ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	77
35	จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ใน โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามสถานภาพการทำงาน	78
36	การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดย ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามสถานภาพการ ทำงาน	78
37	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ใน โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เป็นรายคู่ที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')	79
38	จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ใน โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามรายได้ครัวเรือน	80
39	การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดย ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามรายได้	80
40	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ใน โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เป็น รายคู่ที่มีรายได้แตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')	81

ตารางที่		หน้า
41	จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	82
42	การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	82
43	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เป็นรายคู่ที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยแตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')	83
44	จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามจำนวนผู้อยู่อาศัย	84
45	การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามจำนวนผู้อยู่อาศัย	84
46	การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิก ชมรม/กลุ่มในชุมชน	85
47	การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน	85
48	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของชุมชน สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)	86

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1	ลำดับชั้นความต้องการของ Maslow	19
2	กรอบแนวคิดในการศึกษา	34

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าหรือไม่นั้นปฏิเสธไม่ได้ว่าจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เริ่มต้นที่ครอบครัว ครอบครัวที่มีความพร้อมในด้านปัจจัยสี่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย และยารักษาโรค ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์และการเข้าถึงปัจจัยเหล่านี้ได้ มิได้เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนด้วยความแตกต่างที่มาจากหลาย ๆ สาเหตุและสาเหตุที่สำคัญคือฐานะทางเศรษฐกิจ กล่าวได้ว่าครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดี อยู่ในสังคมที่ดีและมีสิ่งแวดล้อมที่ดีย่อมเป็นครอบครัวที่น่าจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของบุคคลในครอบครัวที่จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าด้วย

ที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งต่างก็มีความปรารถนาในชีวิตที่เหมือนกันคือการมีบ้านเป็นของตนเองเพื่อความมั่นคงในชีวิต เราใช้บ้านเป็นที่พักอาศัยเพื่อการพักผ่อนหลับนอนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว บ้านจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างชีวิต การเริ่มต้นชีวิตที่ดีย่อมจะนำไปสู่นาคตที่ดีทั้งต่อตนเอง สังคมและประเทศ มีคนจำนวนมากที่มีความปรารถนาจะมีบ้านเป็นของตนเองแต่ยังไม่สามารถบรรลุถึงความปรารถนานั้นได้เพราะมีฐานะยากจน ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัยของประชาชนจัดเป็นปัญหาทางสังคม โดยเฉพาะกับประเทศกำลังพัฒนาอันเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อความต้องการด้านที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น การขาดแคลนที่อยู่อาศัยได้ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาชุมชนแออัด แหล่งเสื่อมโทรมและนำไปสู่ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อสวัสดิภาพของประชาชนและเป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าทั้งของประชาชนและต่อประเทศชาติ

กรณีประเทศไทยนั้นปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัยได้เริ่มดำเนินการแก้ไขโดยภาครัฐบาลซึ่งได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 โดยให้หน่วยงานต่าง ๆ เช่น กองเคหะสถานสงเคราะห์ และสำนักงานอาคารสงเคราะห์ ซึ่งต่อมาได้จัดตั้งเป็นการเคหะแห่งชาติ พัฒนาที่อยู่อาศัยให้ประชาชน

ได้เช่าหรือเช่าซื้อและให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่บุคคล ที่ต้องการที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองหรือ ประกอบธุรกิจโดยมิได้หวังผลกำไรที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารหรือที่ดิน โดยเป็นการให้เช่าแก่ ประชาชน (การเคหะแห่งชาติ, 2544) ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัยได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นนับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2531 เนื่องจากอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่องประกอบ กับในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการเก็งกำไรในภาคอสังหาริมทรัพย์ทำให้ราคาที่อยู่อาศัยได้ปรับราคาสูงขึ้น อย่างมาก ในปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลภายใต้การบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีนายทักษิณ ชินวัตร ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความไม่มั่นคงในด้านที่อยู่อาศัย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนที่มีฐานะยากจนซึ่งเป็นผล สืบเนื่องมาจากการที่รัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยและยากจนมากขึ้นทะเบียนคนจน และแจ้งปัญหาตลอดจนความต้องการที่จะให้ภาครัฐเข้าไปช่วยเหลือ พบว่าปัญหาของคนยากจนอันดับ หนึ่งคือปัญหาหนี้สิน อันดับสองปัญหาที่ดินทำกินและอันดับสามปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย (ศรัณย์ จูฑารีย์, 2550: 12)

ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัยของคนจนได้สะท้อนถึงสภาพการขาดแคลนที่อยู่อาศัยที่ได้ มาตรฐานภายในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีของประชาชนผู้ด้อยโอกาสและผู้มีรายได้น้อยรวมทั้งการ ไม่มีความสามารถในการผ่อนชำระเพื่อเช่าซื้อที่อยู่อาศัย ประชาชนผู้มีรายได้น้อยส่วนใหญ่ได้เช่าที่อยู่ อาศัยที่มีลักษณะต่ำกว่ามาตรฐานทั้งในด้านขนาดและคุณภาพการก่อสร้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่ ก่อให้เกิดสภาพการอยู่อาศัยและการกระจุกของที่อยู่อาศัยที่ไม่เหมาะสมซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของ ผู้อยู่อาศัยต่ำกว่ามาตรฐาน (เอกชัย สุภวิทยาภินันท์, 2546: 1) ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมี โอกาสเช่าซื้อที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานในระดับราคาที่สามารถรับภาระได้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนของตนเองและส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อันจะทำให้ระบบ เศรษฐกิจมีการหมุนเวียนพัฒนาให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงการคลังได้ร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย โดยมอบหมายให้การเคหะแห่งชาติ ธนาคารอาคารสงเคราะห์และบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ร่วมกันวางแผนดำเนินการจัดสร้างที่อยู่อาศัยที่เรียกว่า “บ้านเอื้ออาทร” ให้กับผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่มีฐานะ ยากจนและผู้ที่มีรายได้น้อย เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัย การจัดสร้างที่อยู่อาศัยที่ได้ มาตรฐานในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พร้อมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จำเป็น ในระดับราคาที่ผู้มีรายได้น้อยสามารถเช่าซื้อได้ เพื่อเสริมสร้างสายสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกใน ครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการบ้านเอื้ออาทร ประชาชนกลุ่ม ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีรายได้น้อย ได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ด้วยการสร้างความมั่นคงด้าน

การอยู่อาศัย ที่ได้มาตรฐานในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมพร้อมระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ในด้านสังคมโครงการบ้านเอื้ออาทรจะช่วยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการประสานสายสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัว ชุมชนและสังคม เกิดความเข้มแข็งมีคุณภาพและร่วมกันพัฒนาชุมชนจากการที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานถูกสุขลักษณะซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง รัฐประหยัดงบประมาณในการดูแลสุขภาพของประชาชนและได้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

โครงการบ้านเอื้ออาทรเป็นโครงการของรัฐที่ต้องการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและยากจนที่ไม่สามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีได้ และเป็นโครงการที่มุ่งเน้นในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพได้มาตรฐานในสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นโครงการที่ได้รับการตอบรับจากประชาชนผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยเป็นอย่างมาก การเคหะแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐและมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการก่อสร้างในโครงการบ้านเอื้ออาทรได้ขยายการก่อสร้างโครงการดังกล่าวไปสู่ทุกภูมิภาคของประเทศ โครงการใดที่ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จทางการเคหะแห่งชาติจะดำเนินการส่งมอบบ้านให้กับผู้เช่าซื้อได้เข้าพักอาศัยต่อไป ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการร้องเรียนถึงปัญหามากมายที่เกิดขึ้นในโครงการบ้านเอื้ออาทรทั้งที่เป็นอาคารชุดและบ้านเดี่ยว โดยผ่านทางกระดานแสดงความคิดเห็นของเว็บไซต์การเคหะแห่งชาติ (<http://lawnha.nha.co.th/crm/board.php>) เช่น กลิ่นน้ำเน่าเสียจากบ่อบำบัด หลังคาแตก ระเบียงปูพื้นระเบิด ฝนรั่ว ประตูวม ห้องน้ำซึม น้ำไม่ไหล ห้องถูกงัด ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นแหล่งมั่วสุม การพนัน ยาเสพติด ปัสสาวะ วจ์เสถียร, ปิตุภูมิ ยศปัญญาและเฉลิมพล ศรีสุทธิกุล (2547) ศึกษาความพึงพอใจของลูกบ้านเอื้ออาทรรังสิต คลอง 3 พบว่าคุณภาพการก่อสร้างเป็นปัญหาที่ระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาการรั่วซึมภายในห้องน้ำ การรั่วซึมของหลังคา การรักษาความสะอาดในชุมชนและการแก้ไขปัญหาที่ร้องเรียนของเจ้าหน้าที่ล่าช้า เอกลักษณ์ ผาคำ (2551) ได้ประเมินผลการดำเนินงานของโครงการบ้านเอื้ออาทรในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าความคาดหวังของผู้ซื้อบ้านในโครงการบ้านเอื้ออาทรอยู่ในระดับมากในทุกด้านแต่เมื่อเข้าแล้วอยู่กลับพบว่าความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับต่ำในด้านมาตรฐานและรูปแบบอาคาร สภาพแวดล้อมของชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สอดคล้องกับการศึกษาของจักรพงศ์ เกษื่น (2554) พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทร มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ยาเสพติด การเลี้ยงสัตว์ในอาคาร ความไม่สามัคคีของคนในชุมชน กฤติยา อุนวงศ์ (2554) พบว่าประชาชนในชุมชนขาดความสามัคคี ขาดการมีส่วนร่วมให้ความร่วมมือในกิจกรรมน้อย ครอบครัวขาดความอบอุ่น เพราะส่วนใหญ่มีฐานะไม่ดีทำให้มีปัญหา

ครอบครัว บุตรหลานไม่ได้รับการศึกษา จับกลุ่มมั่วสุมส่งเสียงดัง ดินยาเสพติดและไม่มีกิจกรรม สนับสนุนความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย ในโครงการบ้านเอื้ออาทร

โครงการบ้านเอื้ออาทรเป็นโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อ เสริมสร้างความมั่นคงในด้านที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมพร้อม ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อช่วยให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยสามารถเช่าซื้อและมีที่อยู่อาศัย เป็นของตนเองได้ โดยผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการบ้านเอื้ออาทร ประชาชนกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและ ผู้มีรายได้น้อย ได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นแต่จากการร้องเรียนของผู้เช่าซื้อและผู้พักอาศัยใน โครงการบ้านเอื้ออาทรเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการเช่าซื้อ โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ได้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดย ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ในประเด็นระดับคุณภาพชีวิตและปัญหาที่เกิดขึ้นจาก การอยู่อาศัยในโครงการดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการกำหนด โครงการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการ บ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) และโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐโครงการอื่น ๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการ บ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามลักษณะทั่วไป

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับลักษณะของชุมชน สัมพันธภาพใน ครอบครัวและการสนับสนุนทางสังคมของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้าน เอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ลักษณะทั่วไปที่แตกต่างกันมีผลให้คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกัน

1.3.2 คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) มีความสัมพันธ์กับลักษณะของชุมชน สัมพันธภาพในครอบครัวและการสนับสนุนทางสังคม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรคือผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ตามจำนวนหน่วยที่อยู่อาศัยทั้งสิ้น 1,305 หน่วย

กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำนวน 310 หน่วย สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage random sampling) ขั้นแรก การเลือกในระดับพื้นที่เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกศึกษาโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ขั้นที่สองการเลือกระดับบุคคลใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มกับบัญชีครัวเรือนที่มีผู้พักอาศัย

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน รายได้ครัวเรือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย จำนวนผู้อยู่อาศัย การเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย สัมพันธภาพในครอบครัว ประกอบด้วย การมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน การมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญในครอบครัว การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาข้อขัดแย้งด้วยเหตุผล การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว จากเพื่อน / เพื่อนบ้าน จากญาติ/พี่น้อง จากตัวแทนภาครัฐ

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย 5 ด้าน คือ ด้านทั่วไป ด้านร่างกายด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี(กันตนา) เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิต 5 ด้าน คือ ด้านทั่วไป ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหาที่เกิดจากการอยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ

1.4.4 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี(กันตนา) ปี พ.ศ. 2555

1.4.5 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ พื้นที่ศึกษาโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตของการอยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

1.5.2 ทำให้ทราบถึงคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีลักษณะทั่วไปแตกต่างกันจำแนกตามด้านเพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน รายได้ครัวเรือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย จำนวนผู้อยู่อาศัย สถานภาพการเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มในชุมชนและการเข้าร่วมกิจกรรมหรืออาสาสมัครในชุมชน

1.5.3 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของชุมชน สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

1.5.4 ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาใช้เป็นแนวทางเสนอแนะ ปรับปรุง แก้ไข การกำหนดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ตลอดจนขยายผลไปยังโครงการอื่น ๆ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1.6 นิยามศัพท์

การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้คำนิยามศัพท์ปฏิบัติการ ดังนี้

1.6.1 โครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ หมายถึง โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

1.6.2 ผู้อยู่อาศัย หมายถึง ผู้ที่พักอาศัยอยู่ในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

1.6.3 คุณภาพชีวิตผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ หมายถึง ระดับความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่เกิดขึ้นในด้านร่างกาย จิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นองค์ประกอบในแบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL- BREF-THAI)

1.6.4 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย หมายถึง ระดับความพึงพอใจต่อสุขภาพอนามัยที่ตนมีอยู่ เช่น การมีร่างกายแข็งแรง สุขสบาย ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ สามารถทำงาน กิจกรรมและกิจวัตรประจำวันของตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.5 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจในสุขภาพจิตของตน เช่น ภาวะลักษณะภาคภูมิใจความมั่นใจ ความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต

1.6.6 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง ระดับความพึงพอใจในสถานภาพทางสังคมของตน เช่น การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย

1.6.7 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ระดับความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งอำนวยความสะดวกด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการและมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

บทที่ 2

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) มีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
- 2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการที่อยู่อาศัยที่ดำเนินการโดยภาครัฐ : โครงการบ้านเอื้ออาทร
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศนั้น มุ่งเน้นความสำเร็จของการพัฒนาด้วยการประเมินจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยการใช้ตัวชี้วัดการพัฒนามาที่เรียกว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross Domestic Product: GDP) ผลของการพัฒนาในลักษณะดังกล่าวนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านรายได้ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศในลักษณะ “รวยกระจุก จนกระจาย” และจากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศในปี พ.ศ. 2540 ได้นำไปสู่การปรับเปลี่ยนการให้ความสำคัญกับการพัฒนา จะเห็นได้ว่าในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และ 9 ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยได้ปรับเปลี่ยนไปสู่การให้ความสำคัญกับการทำให้คนมีความอยู่ดีมีสุขหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากกว่าที่จะยึดการเติบโตทางเศรษฐกิจ หรือ GDP ที่เป็นเป้าหมายหลักเพียงอย่างเดียว

กล่าวกันว่า ความปรารถนาอันสูงสุดของมนุษย์คือการมีคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากจะให้บังเกิดขึ้นแก่ตนเองแล้วยังหวังที่จะให้เกิดแก่ครอบครัว เครือญาติและบุคคลอื่น ๆ ในสังคมด้วย คุณภาพชีวิตเป็นคำที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง ซึ่งมีมุมมองในแต่ละศาสตร์ที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อม สุขภาพ ภาวะทางเศรษฐกิจ

ประสบการณ์ การศึกษา การสนับสนุนทางสังคม ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น การมีคุณภาพชีวิตที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์และจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

2.1.1 ความหมายคุณภาพชีวิต

การให้คำนิยาม “คุณภาพชีวิต” มีหลากหลายความหมายเนื่องจากคุณภาพชีวิตเกี่ยวข้องกับหลายศาสตร์ทั้งด้านสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์ นักวิชาการสาขาต่าง ๆ ที่ให้ความสนใจศึกษาค้นคว้าและให้ความหมายไว้อย่างกว้างขวาง โดยส่วนมากแล้วความหมายจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือสอดคล้องกันและอาจมีแตกต่างกันบ้างตามศาสตร์หรือสาขานั้น ๆ ดังนั้นคำว่า “คุณภาพชีวิต” จึงไม่มีความหมายหรือคำจำกัดความที่แน่นอนตายตัว มีนักวิชาการหลากหลายสาขาได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล และคณะ (2540: 5) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตไว้ว่า หมายถึงระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุขและความพึงพอใจในชีวิตทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม เป็นการประสานการรับรู้ของบุคคลในด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อมภายใต้วัฒนธรรม ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของแต่ละคน

วันชัย ธาระวังน้อย และ ยงยุทธ พึ่งวงศ์ญาติ (2542: 10) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึงระดับความเป็นอยู่ที่ดี ในการดำรงชีวิตอยู่ของบุคคลในสังคม ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ และการดำเนินชีวิต เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย การศึกษา รายได้ ความมั่นคงปลอดภัย เป็นต้น การที่บุคคลจะมีชีวิตที่ดีได้นั้น บุคคลต้องได้รับการตอบสนองทั้งร่างกายและจิตใจ มีความพึงพอใจในการดำรงชีวิตอยู่ของตนเอง รวมทั้งมีความรู้สึกรับประกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและเงื่อนไขของสังคม

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543: 56) ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง คุณภาพในด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง และศาสนา ซึ่งเป็นค่าเทียบเคียง ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวแน่นอน กล่าวคือทุกคนทุกประเทศอาจกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ กันไปตามความต้องการและความต้องการคุณภาพชีวิตนี้ย่อมจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาและกาลเทศะ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 253) ให้ความหมายคุณภาพ หมายถึง ลักษณะดี ลักษณะประจำตัวบุคคลหรือสิ่งของนั้น ๆ ชีวิต หมายถึง ความเป็นอยู่ ดังนั้นคุณภาพชีวิต จึงหมายถึงลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล

สิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์ และคณะ (2548: 58) ได้กล่าวว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง การมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ปกติ มีความพึงพอใจในองค์ประกอบต่าง ๆ ของการดำรงชีวิต เช่น ครอบครัว การทำงาน สุขภาพ รวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้

จากแนวคิดและความหมายของคุณภาพชีวิตที่นักวิชาการแขนงต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้ข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้สรุปและให้ความหมาย คำว่าคุณภาพชีวิต ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุขและมีความพึงพอใจในชีวิตทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ ในการดำเนินชีวิตของบุคคลและมีสิ่งแวดล้อมที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

2.1.2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

การที่มนุษย์จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบก็มีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกัน ปัจจัยสำคัญที่เป็นองค์ประกอบของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัยที่เป็นวัตถุประสงค์ เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และปัจจัยที่เป็นจิตวิสัย เช่น วัฒนธรรม ค่านิยม จิตใจ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ได้มีนักวิชาการสาขาต่าง ๆ นำเสนอไว้หลากหลายทัศนะว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ ดังนี้

สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล (2540: 18 - 19) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical Domain) หมายถึงการรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึก สุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวด ทางด้านร่างกายได้การรับรู้ถึงผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain) หมายถึงการรับรู้สภาพจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึก ภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้าหรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่นการรับรู้ถึงความเชื่อ

ด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้

3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม (Social Relationships) หมายถึงการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึงการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีสถาบันที่อำนวยความสะดวกด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการและมีกิจกรรมในเวลาว่าง

สุทธิพร บุญส่ง (2550 : 2-5) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

1. ด้านสุขภาพ คือการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมในชีวิตทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านสังคมของชุมชนมีความสุขและมีชีวิตชีวา

2. ด้านการศึกษา การศึกษาเป็นกลไกพื้นฐานในการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง การศึกษายังเป็นรากฐานของการถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีความยั่งยืนซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้คงอยู่และพัฒนาออกไปในสังคม

3. ด้านที่อยู่อาศัย เป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในครัวเรือน ซึ่งจะทำให้สมาชิกในครัวเรือนเกิดความมั่นคงและปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยแก่สมาชิกในครอบครัว

4. ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึงสภาพแวดล้อมทางอากาศ สภาพแวดล้อมทางน้ำและพื้นที่ป่าไม้สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร การใช้พลังงานและการผลิตของเสียในครัวเรือน การใช้สารเคมีซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงกับสภาพแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงนโยบายย่อมไม่อาจละเลยการรับรู้และความรู้สึกรับรู้ของประชาชนต่อสภาพแวดล้อมได้

5. ด้านรายได้ รายได้ของบุคคลจะสะท้อนความเป็นอยู่และมาตรฐานการครองชีพของมนุษย์ รายได้เป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวและเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของมนุษย์

6. ด้านการทำงาน การทำงานเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เพราะการทำงานทำให้เกิดรายได้และนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคม

7. ด้านสติปัญญาและจิตวิญญาณ สติปัญญาและจิตวิญญาณเป็นภาวะที่บุคคลสงบทางจิต มีความสามารถในการไตร่ตรองและการใช้วิจารณญาณที่เกี่ยวพันกับความดีของชีวิตและการเสียสละตนเองต่อเพื่อนมนุษย์และสังคม

8. ด้านชีวิตครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันหลักของโครงสร้างทางสังคมโดยมีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการทางจิตใจ ทางเศรษฐกิจและทางสังคมของแต่ละบุคคล โดยมีความสัมพันธ์ตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ จนถึงวัยชรา ไม่ว่าบุคคลนั้นมีความปกติหรือมีภาวะพิการ

9. ด้านความปลอดภัยในชีวิต สังคมใดที่มีการก่ออาชญากรรมประเภททั้งที่มีความรุนแรงน้อย และรุนแรงมากรวมถึงการมียาเสพติดและการมีอุบัติเหตุบนท้องถนนมากย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพของสังคมและมีผลต่อสภาพคุณภาพชีวิต

10. ด้านคมนาคมและการสื่อสาร เป็นปัจจัยสำคัญต่อความก้าวหน้าของสังคมและการพัฒนา เพราะมีความสัมพันธ์กับการเคลื่อนที่และการเข้าถึงทรัพยากรรวมทั้งโอกาสในการจ้างงาน การศึกษา และการเคลื่อนไหวของสินค้าและบริการ

11. ด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงพันธะผูกพันและความตั้งใจของประชาชนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองและสังคม ประชาชนมีความกระตือรือร้นทางการเมืองและการมีส่วนร่วมสูง การใช้อำนาจของรัฐบาลในการจัดสรรทรัพยากรของสังคมเป็นไปในทิศทางที่สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชนมากขึ้นอันจะนำไปสู่สุขภาพชีวิตที่ดี

สุชาติ หลักรวด และคณะ (2541: 4) ได้แบ่งองค์ประกอบของสุขภาพชีวิตไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ทางกาย ประกอบด้วยอาหารหรือโภชนาการ สุขภาพ ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก โรงเรียน โรงพยาบาล การรักษาพยาบาล

2. องค์ประกอบทางด้านจิตใจหรืออารมณ์ ประกอบด้วยความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตความมั่นคงทางสถานภาพ ความรัก ความเป็นเพื่อน นันทนาการ หรือการใช้เวลาว่าง

3. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกนึกคิด ประกอบด้วยความมีอิสระต่อความเชื่อและต่อการปฏิบัติตามความเชื่อต่าง ๆ

วิชัย รูปขำดี และคณะ (2542: 2 – 7) ได้กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในรายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนรอบคลองแสนแสบกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของคลอง ประกอบด้วย 7 มิติ คือ ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ด้านชีวิตการทำงาน ด้านสุขภาพ ด้านชีวิตการใช้สติปัญญา ด้านชีวิตครอบครัว ด้านชีวิตชุมชนและด้านสภาพแวดล้อม

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543: 57) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย คือ บุคคลจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ อันเป็นผลตอบสนองมาจากปัจจัยพื้นฐาน

2. ทางด้านจิตใจ คือ บุคคลจะต้องมีสภาวะทางจิตใจที่สมบูรณ์ร่าเริงแจ่มใส ไม่วิตกกังวล มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตนเอง ครอบครัว และสังคมสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัยในชีวิต

3. ทางด้านสังคม คือ บุคคลสามารถดำรงชีวิตภายใต้บรรทัดฐานและค่านิยมของสังคม ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างปกติสุข

จรัส ดวงสุวรรณ (2545: 150 – 151) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ 7 ลักษณะ ดังนี้

1. ทำให้ร่างกายแข็งแรง รู้จักการออกกำลังกาย นอนพักผ่อนให้เพียงพอ ดื่มน้ำและรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ หลีกเลี่ยงสารคาเฟอีน นิโคติน แอลกอฮอล์ หรือยาต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อภูมิคุ้มกัน และการทำหน้าที่ของร่างกายตามปกติ

2. เรียนรู้วิธีการพักผ่อน การควบคุมความเครียด โดยการเล่นกีฬา หรือหางานอดิเรกทำในยามว่าง เรียนรู้ในการทำสมาธิ โยคะ การหายใจ เพื่อนำไปสู่ความสงบและการพักผ่อนที่แท้จริง

3. ขจัดอารมณ์เสียออกไป เนื่องจากความโกรธ ความเศร้า ความหมัดหวัง ความสิ้นหวัง จะไปกระตุ้นสารที่เป็นอันตรายต่อระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายจำต้องหาทางขจัดความรู้สึกที่ไม่ดีออกไปโดยเร็วที่สุด

4. สร้างจินตนาการในสิ่งที่ต้องการและมีความฝันทุกวัน ความคิดจะส่งผลต่อประสบการณ์และการกระทำ จงคิดในแง่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

5. หาเวลาอยู่คนเดียวในแต่ละวัน มีความรื่นรมย์ในความสงบ เพราะสิ่งทั้งหลายจะมีคุณค่าเพียงเล็กน้อยหากไม่สามารถแสวงหาความสุขได้จากภายในและมีความสมดุลกลมกลืนในสิ่งต่าง ๆ ได้

6. ทำชีวิตให้ง่ายขึ้น ไม่จำเป็นต้องรีบเร่งหรือผลักดันตนเองอย่างมากเหมือนคนอื่น ๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นเหยื่อสภาพแวดล้อมเสมอไป ทำทุกอย่างให้ช้าลง

7. มีอารมณ์ขัน ขจัดอารมณ์ไม่ดีออกไปและหัวเราะอย่างเต็มที่ในทุกวัน เพราะความขบขันเป็นตัวกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันได้เป็นอย่างดี ไม่ควรมองโลกอย่างเคร่งเครียดเพราะเสียงหัวเราะช่วยให้ชีวิตรื่นรมย์และสมบูรณ์ได้

วิภากร มาพบสุข (2545: 3 – 6) ได้กำหนดองค์ประกอบของการมีชีวิตที่มีคุณภาพหรือคุณภาพชีวิตไว้ ดังนี้

1. บุคคลนั้นมีสิ่งจำเป็นพื้นฐานแก่ความต้องการของชีวิต ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า สำหรับสวมใส่ สุขภาพที่สมบูรณ์ แข็งแรง

2. ความพึงพอใจต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยบุคคลจะต้องมีค่านิยมที่เหมาะสมกลมกลืนกับสังคม วัฒนธรรม การเมืองและสิ่งแวดล้อม มีความสมดุลระหว่างความปรารถนาและความเป็นไปได้ มีความมุ่งหมายของชีวิต เช่น มีแนวคิด หลักปรัชญาในการดำรงชีวิต มีชีวิตที่กลมกลืนกับครอบครัว ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

องค์การอนามัยโลก กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต โดยใช้เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต (WHOQOL-100) ในการประเมิน สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 6 ด้าน (The WHOQOL group, 1994 อ้างถึงในวรรณภา กุมารจันทร์, 2543: 4) ดังนี้

1) ด้านร่างกาย (physical domain) คือการรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องการนอนหลับ และพักผ่อนรวมทั้งการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

2) ด้านจิตใจ (psychological domain) คือการรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ ความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตนและการรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้าหรือกังวล เป็นต้น

3) ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล (level of independence domain) คือการรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยใคร ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น

4) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social-relationship domain) คือการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม รวมถึงการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

5) ด้านสิ่งแวดล้อม (environment domain) คือการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ มีความปลอดภัย และมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคม มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพ และสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

6) ด้านความเชื่อส่วนบุคคล (spirituality religion/person beliefs domain) คือรวมไปถึงการรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อมั่นต่างๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้เรื่องความเชื่อด้านจิตวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่นๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

จากองค์ประกอบคุณภาพชีวิตที่นักวิชาการหลากหลายศาสตร์ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตโดยรวมมี 4 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านร่างกาย ประกอบด้วยการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ การมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงแข็งแรง มีอาหารบริโภคที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ มีเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและสามารถเข้าถึง

การรักษาพยาบาลได้ นอกจากนี้ การมีการศึกษาที่สามารถใช้ในการประกอบอาชีพ มีรายได้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจจะทำให้มีมาตรฐานการดำรงชีวิตดีขึ้น

2. องค์ประกอบด้านจิตใจ ประกอบด้วย การมีครอบครัวที่อบอุ่น มีสติปัญญา จิตวิญญาณ ความสามารถในการไตร่ตรองหรือการใช้วิจารณญาณการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ การตระหนักถึงความดี ความชั่ว การรู้จักเสียสละตนเองเพื่อเพื่อนมนุษย์และสังคม

3. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ความสามารถในการดำรงชีวิตภายใต้บรรทัดฐานและค่านิยมของสังคม การมีส่วนร่วมในชุมชน การตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในด้านการเมืองและการปกครอง

4. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น น้ำ อากาศ ป่าไม้ พลังงาน ของเสียจากกระบวนการผลิตและครัวเรือน ตลอดจนความมั่นคง ความปลอดภัย การบริการด้านการเงิน สุขภาพ สังคมสงเคราะห์ การคมนาคม การรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ

2.1.3 เกณฑ์ประเมินคุณภาพชีวิต

แนวคิดด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประเทศไทย ปรากฏครั้งแรกในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) แนวคิดนี้มาจากการพิจารณาว่าประเทศมีความเจริญทางเศรษฐกิจ รายได้ประชาชนเพิ่มขึ้นแต่การกระจายรายได้กลับไม่เป็นธรรม คนส่วนใหญ่ของประเทศยังยากจนจึงควรจะได้รับการพิจารณาในแง่ของการสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่คนในสังคม โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส เช่น เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน ผู้สูงอายุ (ฉวีวรรณ เรืองอุทัย, 2541: 7) สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพชีวิตมีการจำแนกไว้หลากหลายตามแต่ทัศนะแต่จะมีลักษณะต่างๆ ที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานแรกที่ทำให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้จัดทำเครื่องมือชี้วัดทางสังคมโดยสืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของคน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาที่ “ความอยู่ดีมีสุข” ของประชาชน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำเครื่องชี้วัดความอยู่ดีมีสุข 7 ด้าน 17 ตัวชี้วัดซึ่งครอบคลุมทุกมิติของการดำรงชีวิต ดังนี้ 1) ด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านชีวิตการทำงาน 4) ด้านชีวิตครอบครัว 5) ด้านการเติบโตทาง

เศรษฐกิจและความยากจน 6) ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 7) ด้านประชากรกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นเครื่องมือที่ใช้ชี้วัดความจำเป็นของคนในครัวเรือนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต โดยมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำไว้ว่า คนควรมีคุณสมบัติในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีการดำรงชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มี 8 หมวด 39 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) สุขภาพดี 2) มีบ้านอาศัย 3) ศึกษาถ้วนทั่ว 4) ครอบครัวยุคสมัย 5) รายได้มาก 6) อายกร่วมพัฒนา 7) พาสู่คุณธรรม และ 8) บำรุงสิ่งแวดล้อม สำนักงานพัฒนาชุมชนกรุงเทพมหานคร ได้กำหนดเครื่องชี้วัดการประเมินคุณภาพชีวิต โดยพัฒนามาจากความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) มีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพชีวิตชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร เป็นการประเมิน 5 ด้าน มี 47 ตัวชี้วัด คือ 1) ด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านสังคม 4) ด้านสุขอนามัย และ 5) ด้านจิตใจ กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตชาวเขา โดยมี 10 กลุ่ม 59 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) การตั้งถิ่นฐาน 2) การเมืองการปกครอง 3) สภาพพื้นฐาน 4) แหล่งน้ำ 5) ผลผลิต 6) รายได้ 7) การศึกษา 8) วัฒนธรรม 9) ยาเสพติด และ 10) ความด้อยโอกาสทางสังคม สำนักโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ได้จัดทำดัชนีวัดความก้าวหน้าของมนุษย์ (Human Achievement Index : HAI) ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 40 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) สุขภาพ 2) การศึกษา 3) การทำงาน 4) รายได้ 5) ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม 6) ชีวิตครอบครัวและชุมชน 7) การคมนาคมและการสื่อสาร และ 8) การมีส่วนร่วม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำดัชนีคุณภาพชีวิตคนไทย มี 11 องค์ประกอบ 60 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) สุขภาพ 2) การศึกษา 3) ที่อยู่อาศัย 4) สิ่งแวดล้อม 5) รายได้ 6) การทำงาน 7) จริยธรรม 8) ครอบครัวยุคสมัย 9) ความปลอดภัย 10) คมนาคมและการสื่อสาร และ 11) การมีส่วนร่วม (สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2548: 9)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ประมวลคุณภาพชีวิตทั้งหมด 5 ด้าน (หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เล่มที่ 24 ตอนที่ 47 ก.: 23) มาตรา 78, 79, 80 และ 85) ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตด้านการทำงาน
2. คุณภาพชีวิตด้านครอบครัว
3. คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและความเครียด
4. คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

5. คุณภาพชีวิตด้านเมือง

วิไลลักษณ์ ตั้งเจริญ (2540: 36-37) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยไว้ดังนี้

1. ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกต้องสุขลักษณะและเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย
2. ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
3. ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำเนินชีวิต
4. ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
5. ประชาชนมีการประกอบอาชีพและมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต
6. ประชาชนสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนของการมีลูกได้ตามต้องการ
7. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดชีวิตของตนเองและสังคม
8. ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจของตนเองให้ดีขึ้น
9. ประชาชนมีจิตสำนึกและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การเคหะแห่งชาติ (2548: 15) ได้กำหนดองค์ประกอบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการเคหะชุมชนของการเคหะแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ใน 14 กิจกรรม ดังนี้

1) ชุมชนเข้มแข็ง

1. ให้ความรู้การบริหารจัดการชุมชนตนเอง
2. กิจกรรมเพื่อจัดและพัฒนาผู้นำ/องค์กรชุมชน
3. ให้ความรู้เรื่อง 5 ส.
4. มีการจัดสถานที่พักผ่อน
5. กิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์และคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชน

2) ครอบครัวอบอุ่น

1. การแข่งขันหรือฝึกฝนการเล่นกีฬา
2. กิจกรรมป้องกันปัญหายาเสพติด

3) เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง

1. อบรมการสร้างนิสัยทางการเงิน
2. กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้อยู่อาศัยในชุมชน

4) สภาพแวดล้อมดี

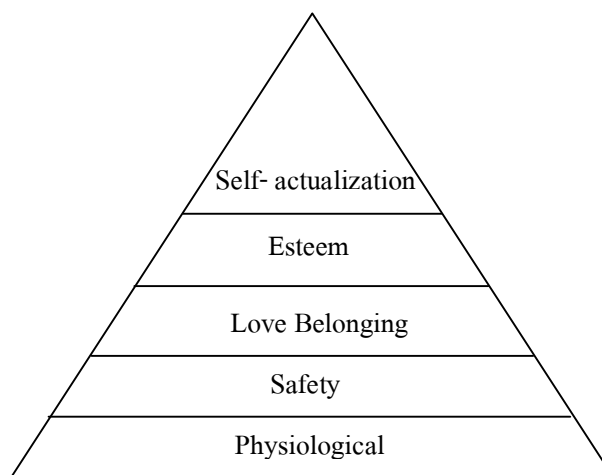
1. มียามรักษาความปลอดภัย
2. อบรมการป้องกันอัคคีภัย
3. กิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด/การจัดการขยะในชุมชน
4. อบรมการใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพในครัวเรือนและการบำบัดน้ำเสียในชุมชน
5. การประสานกับหน่วยงานสาธารณสุขเพื่อการเพื่อนำบริการสู่ชุมชน

สรุปโดยรวมจะเห็นว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตและเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพชีวิตข้างต้น มีปัจจัยหลายอย่างที่มีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันไปบ้างตามแต่จุดประสงค์ที่นักวิชาการศาสตร์ต่าง ๆ ได้ทำการศึกษา โดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพชีวิต ได้แก่ สุขภาพ ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม ครอบครัว การศึกษา เศรษฐกิจ ความปลอดภัย ยาเสพติด สังคม เป็นต้น

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

ทฤษฎีที่ใช้สนับสนุนคุณภาพชีวิตเป็นแนวคิดที่ยึดหลักการจาก “ความต้องการของมนุษย์” ในด้านปัจจัยพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนควรจะได้รับ การตอบสนองและมีความพึงพอใจจากการได้รับการตอบสนองที่ดี ทฤษฎีที่สนับสนุนความต้องการของมนุษย์ ดังนี้

Maslow (1954: 84-87) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ โดยมีสมมติฐานว่า “มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองหรือบำบัดหรือตอบสนองความต้องการแล้ว ความต้องการในด้านอื่น ๆ ของมนุษย์ในระดับที่สูงขึ้นก็จะเกิดขึ้นได้” ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Maslow ดังนี้

รูปที่ 1 ลำดับขั้นความต้องการของ Maslow

ที่มา: วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2555. วันที่สืบค้น 12 มีนาคม 2555 จาก http://en.wikipedia.org/wiki/Abraham_Maslow)

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการที่ถือว่าเป็นขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตของมนุษย์ หรือกล่าวได้ว่าเป็นความต้องการเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอด และสามารถดำรงไว้ซึ่งเผ่าพันธุ์ของตนเอง ความต้องการด้านนี้ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการการพักผ่อนและความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์จะมีความต้องการในลำดับขั้นที่สูงขึ้นคือความต้องการในด้านความ

ปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินและครอบครัว ทรัพย์สินซึ่งแสวงหาด้วยความยากลำบากเมื่อได้ครอบครองแล้วก็ไม่ต้องการให้สูญสิ้นไปทำนองเดียวกับครอบครัวมนุษย์มีความต้องการอยู่ร่วมกันในสภาพที่อยู่ที่มีความมั่นคง

3. ความต้องการทางด้านความรัก ความเป็นเจ้าของ (The Belongingness and Love Needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย และความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์ก็มีความต้องการในลำดับขั้นที่สูงขึ้นต่อไป ในการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันเรียกว่าสังคมมนุษย์และเมื่อมนุษย์เป็นสมาชิกในสังคมใดแล้วก็จะต้องมีต้องการให้สังคมนั้น ๆ ยอมรับตนเป็นสมาชิกของสังคมด้วย ไม่มีใครสามารถทนได้ถ้ารู้สึกว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม (สังคมนั้น) มนุษย์ทุกคนจึงมีความต้องการด้านความรัก ความเป็นเจ้าของและการเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในสังคม

4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับและยกย่อง (Esteem Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงของมนุษย์โดยมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนที่มีความสำคัญต่อตนเองและต่อผู้อื่น ความต้องการในขั้นนี้จึงเป็นความต้องการด้านความสำเร็จในการงาน ครอบครัว มีสถานภาพทางสังคมสูง มีชื่อเสียง ได้รับการยกย่อง ความต้องการชนิดนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ความภูมิใจในตัวเองกับการที่ผู้อื่นให้การยกย่องให้เกียรติหรือได้รับการยกย่องจากผู้อื่น

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดในความสามารถของตนเองหรือรู้จักตนเอง (The Need for Self - Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุด เป็นความต้องการที่อยากจะให้บังเกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดหรือความปรารถนาของตนเอง โดยเข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการที่อยู่อาศัยที่ดำเนินการโดยภาครัฐ : โครงการบ้านเอื้ออาทร

โครงการบ้านเอื้ออาทรเป็นโครงการของรัฐที่ต้องการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและยากจนที่ไม่สามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี บ้านเอื้ออาทรเป็นโครงการที่มุ่งเน้นในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพได้มาตรฐานในสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นโครงการที่อยู่ในการกำกับดูแลของการเคหะแห่งชาติ

การเคหะแห่งชาติ เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2516 ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 316 ดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติการเคหะแห่งชาติ พ.ศ.2537 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาที่อยู่ให้ผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ประชาชนผู้ประสงค์จะมีที่อยู่อาศัยรวมทั้งประกอบธุรกิจ

เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารหรือจัดหาที่ดินดำเนินการปรับปรุงหรือรื้อหรือย้ายแหล่งเสื่อมโทรมและประกอบกิจการอื่น ๆ ที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ตลอดจนการดำเนินงานเฉพาะกิจตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานสำหรับประชาชนผู้ด้อยโอกาส ผู้มีรายได้น้อย ข้าราชการและพนักงานหน่วยงานภาครัฐภายใต้โครงการที่ใช้ชื่อว่า “บ้านเอื้ออาทร”

2.3.1 ลักษณะโครงการบ้านเอื้ออาทร

เป้าหมายของโครงการบ้านเอื้ออาทร คือ เพื่อให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่ เข้มแข็ง มีวินัย มีความสุข มีคุณธรรม มีโอกาส มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอันเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้เป็นรากฐานการพัฒนาประเทศ การเคหะแห่งชาติจึงได้สร้างวัฒนธรรมเอื้ออาทรอยู่บนหลักการพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทรต่อกัน เคารพสิทธิผู้อื่นและร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาครอบครัวและชุมชน โดยจัดกิจกรรมและการฝึกอบรมผู้อยู่อาศัยในชุมชนจัดทำเอกสารคู่มือการอยู่อาศัยในชุมชนรวมทั้งจัดทำวารสารเอื้ออาทรเพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจกับผู้อยู่อาศัยในชุมชน การสร้างวัฒนธรรมเอื้ออาทร มุ่งเน้นใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านกายภาพ เป็นการปลูกฝังสร้างนิสัยและความร่วมมือซึ่งกันและกันในการพัฒนาและรักษาสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในชุมชน สร้างนิสัยการเคารพในสิทธิของผู้อื่น การอยู่อาศัย การต่อเติมอาคารหรือการใช้พื้นที่ส่วนรวมอื่นๆ เช่น ถนน ทางเท้า สวนสาธารณะ ระบบบำบัดน้ำเสีย ไฟฟ้า แสงสว่าง เป็นต้น และเคารพในสิทธิของผู้อื่นทางด้านที่อยู่อาศัย

2. ด้านเศรษฐกิจ เป็นการสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดการสร้างงาน การมีงานทำและการมีรายได้ เปิดโอกาสให้เกิดการสร้างงานและเศรษฐกิจหมุนเวียนในทุกระดับชุมชน โดยประสานธุรกิจเอกชนและรัฐให้มาสร้างธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในชุมชนเพื่อให้เกิดแหล่งงานใหม่ในชุมชน สร้างระบบสหกรณ์โดยให้ความรู้ความเข้าใจในระบบสหกรณ์เพื่อบริหารทรัพย์สินและรายได้และร่วมมือกับพันธมิตรทางธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาธุรกิจชุมชนอย่างมืออาชีพ

3. ด้านบริการ เป็นการสร้างความร่วมมือในการให้บริการที่มีคุณค่าแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่องเข้าไปร่วมกับชุมชนในการวิเคราะห์และกำหนดประเภทของบริการที่จำเป็นในชุมชน อาทิ ศูนย์รับเลี้ยงเด็ก ศูนย์ฝึกอาชีพหรือการรักษาความปลอดภัย สนับสนุนให้ได้รับบริการขั้นพื้นฐานจากภาครัฐและ

เอกชนอย่างสม่ำเสมอปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อการบริการในชุมชนบนรากฐานความเอื้ออาทรได้

4. ด้านสังคม เป็นการสร้างโอกาสแห่งการเรียนรู้ให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ร่วมกันเสริมสร้างสังคมประชาธิปไตย ร่วมกันสร้างชุมชนให้ปลอดภัยและร่วมกันสร้างจิตสำนึกในการดูแลทรัพย์สินส่วนกลาง ให้ความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์สุขภาพ ศูนย์ออกกำลังกาย สวนสาธารณะ สวนสุขภาพ จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามรวมถึงกิจกรรมทางศาสนา เพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจให้กับสมาชิกในชุมชนนอกจากนี้ยังสร้างโอกาสแห่งการเรียนรู้เพื่อสมาชิกในชุมชนจะได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างกว้างขวางและเท่าเทียมกัน โดยจัดให้มีศูนย์กลางการเรียนรู้ อาทิ ห้องสมุดชุมชน

2.3.2 วัตถุประสงค์โครงการบ้านเอื้ออาทร

วัตถุประสงค์ของโครงการบ้านเอื้ออาทร (การเคหะแห่งชาติ, 2549: 1)

1. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัยให้แก่กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสกลุ่มผู้มีรายได้ในชุมชนเมือง โดยการจัดสร้างที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมพร้อมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จำเป็นในระดับราคาที่สามารรถรับภาระในการเช่าซื้อที่อยู่อาศัยของตนเองได้
2. เพื่อเสริมสร้างสายสัมพันธ์อันดีระหว่างภายในครอบครัว ชุมชนและสังคม จากลักษณะการออกแบบทางกายภาพที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งและมีคุณภาพรวมทั้งสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกส่วนทุกฝ่ายในการพัฒนาชุมชนของตน เพื่อนำไปสู่ความเป็นชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน
3. เพื่อส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป็นการสร้างโอกาสให้กับผู้อยู่อาศัยในชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยจัดให้มีองค์ประกอบของชุมชนรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
4. เพื่อสร้างกลไกการประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ด้อยโอกาสกลุ่มผู้มีรายได้น้อยในลักษณะองค์รวมประกอบด้วยสถาบันการเงินหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาสังคม และหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านกายภาพ

2.3.3 กลุ่มเป้าหมายโครงการบ้านเอื้ออาทร

กลุ่มเป้าหมายในโครงการบ้านเอื้ออาทรคือ ผู้ด้อยโอกาส ผู้มีรายได้น้อยในชุมชนเมืองที่ยังไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองรวมทั้งกลุ่มข้าราชการชั้นผู้น้อย และพนักงานหน่วยงานของรัฐ โดยมีระดับรายได้ของครัวเรือน ๓ ละไม่เกิน 15,000 บาทและได้กำหนดคุณสมบัติผู้จองสิทธิ์ในโครงการบ้านเอื้ออาทร เพื่อให้โครงการบ้านเอื้ออาทรเป็นโครงการสำหรับผู้มีรายได้น้อยและยากจนอย่างแท้จริง การเคหะแห่งชาติจึงได้กำหนดคุณสมบัติผู้จองสิทธิ์ไว้ดังนี้ (การเคหะแห่งชาติ, 2548: 3)

1. มีสัญชาติไทย บรรลุนิติภาวะและไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
2. มีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 15,000 บาท : เดือน
3. ไม่มีบ้านพร้อมที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง
4. ไม่เป็นคู่สัญญาเช่าซื้อกับการเคหะแห่งชาติและหากเป็นคู่สัญญาเช่าจะต้องคืนอาคารเช่าเมื่อได้สิทธิเช่าซื้อบ้านเอื้ออาทร
5. ผู้ที่เคยได้สิทธิเช่าซื้ออาคารของการเคหะแห่งชาติและโอนสิทธินั้นให้ผู้อื่นไปแล้ว ไม่สามารถจองสิทธิ์ได้
6. ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่ตั้งโครงการอย่างน้อย 6 เดือน หากมีภูมิลำเนาอยู่ต่างถิ่นต้องมีหลักฐานแสดงว่าประกอบอาชีพอยู่ในจังหวัดหรือพื้นที่ที่ตั้งโครงการอย่างน้อย 6 เดือน
7. ผู้ที่ประสบปัญหาเดือดร้อนจากกรณีถูกไฟไหม้หรือถูกไล่ที่ภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี จะพิจารณาให้สิทธิ์ไม่เกินร้อยละ 20 ของแต่ละโครงการ
8. ให้สิทธิจองอาคารได้ครอบครัวละ 1 หน่วย และ 1 โครงการเท่านั้นหากจองเกินจะถูกตัดสิทธิทุกโครงการ
9. สามารถรับภาระและเงื่อนไขการเช่าซื้อได้โดยผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากการเคหะแห่งชาติ

2.3.4 แนวคิดในการออกแบบโครงการบ้านเอื้ออาทร

การออกแบบโครงการบ้านเอื้ออาทรได้พิจารณากำหนดที่ตั้งโครงการให้สอดคล้องกับหลักการและทิศทางของการพัฒนาเมือง โดยคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายภายใต้การออกแบบซึ่งคำนึงถึงลักษณะทางกายภาพที่เอื้อประโยชน์ในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้อยู่อาศัยทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมทั้งการส่งเสริมกิจกรรมที่เอื้อต่อการช่วยเหลือตนเองทางเศรษฐกิจได้รวมถึงการสร้างชุมชนที่มีคุณภาพประกอบด้วยที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พร้อมระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นในระดับราคาที่กลุ่มเป้าหมายสามารถรับได้ (การเคหะแห่งชาติ, 2548: 4)

การเคหะแห่งชาติกำหนดรูปแบบชุมชนใน 2 ลักษณะตามพื้นที่ ดังนี้

1. ชุมชนบ้านเอื้ออาทรในเขตเมือง ตั้งอยู่ในชุมชนย่านศูนย์กลางเมืองหรือศูนย์กลางย่อยของเมืองใกล้ย่านธุรกิจ แหล่งงาน แหล่งบริการต่าง ๆ เป็นชุมชนขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ประกอบด้วยที่อยู่อาศัยรูปแบบอาคารชุดพักอาศัย ซึ่งเหมาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนโสดหรือครอบครัวใหม่ ครอบครัวขนาดเล็กประมาณ 2-4 คน

2. ชุมชนบ้านเอื้ออาทรในเขตชานเมือง เป็นชุมชนที่อยู่ห่างจากย่านศูนย์กลางเมืองและกระจายตัวอยู่ในย่านพักอาศัยแถบชานเมือง โดยเชื่อมโยงกับศูนย์กลางเมืองด้วยระบบเครือข่าย การคมนาคม ชุมชนในเขตชานเมืองเป็นชุมชนขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ประกอบด้วยที่อยู่อาศัยหลากหลายรูปแบบเหมาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นครอบครัวขนาดกลางถึงขนาดใหญ่

2.3.5 การก่อสร้างบ้านเอื้ออาทร

การเคหะแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำโครงการก่อสร้างในที่ดิน 5 ลักษณะ คือ (การเคหะแห่งชาติ, 2548: 6)

1. จัดทำโครงการในที่ดินของการเคหะแห่งชาติ เป็นการให้ทรัพย์สินที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยกำหนดเป้าหมายการใช้ที่ดินของการเคหะแห่งชาติ จำนวน 1,672.43 ไร่ ได้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินใหม่ จากบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) บริษัทบริหารสินทรัพย์ ของสถาบันการเงินสถาบัน การเงินเอกชนเพิ่มเติมอีกจำนวนประมาณ 4,815 ไร่ โดยมีเป้าหมายดำเนินการรวมทั้งสิ้น 25,000 หน่วย แบ่งเป็นโครงการในกทม.และปริมณฑล จำนวน 20,000 หน่วยและในส่วนภูมิภาค

จำนวน 5,000 หน่วย โดยกำหนดรูปแบบที่พักอาศัยในลักษณะอาคารชุดจำนวน 10,500 หน่วย และอาคารแนวราบจำนวน 14,500 หน่วย

2. จัดโครงการในที่ดินของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการจัดทำโครงการในที่ดินที่ขอใช้หรือขอเช่าระยะยาวจากส่วนราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ เช่น กรมธนารักษ์ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ การรถไฟแห่งประเทศไทย โดยดำเนินการพิจารณาคัดเลือกที่ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับจัดทำโครงการให้กลุ่มเป้าหมาย การขายอาคารสำเร็จรูปที่คงเหลืออยู่ในท้องตลาด (Non-Performance Asset-NPA)

3. ดำเนินการจัดทำโครงการในที่ดินทั้งของภาคเอกชน บสพ. สถาบันการเงินและการเคหะแห่งชาติที่มีความเหมาะสมตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของการเคหะแห่งชาติและอยู่ในระดับราคาที่กลุ่มเป้าหมายสามารถรับภาระได้ มีเป้าหมายดำเนินการรวมทั้งสิ้น 15,000 หน่วย แบ่งเป็นโครงการในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 12,000 หน่วย และในส่วนภูมิภาค จำนวน 3,000 หน่วย โดยกำหนดรูปแบบที่พักอาศัยในลักษณะอาคารชุด จำนวน 6,300 หน่วย และอาคารแนวราบ จำนวน 8,700 หน่วย

4. การจัดโครงการในที่ดินเอกชน ดำเนินการจัดทำโครงการโดยให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของการขอเสนอที่ดินให้การเคหะแห่งชาติพิจารณาคัดเลือก เพื่อจัดทำโครงการภายใต้เงื่อนไขที่การเคหะแห่งชาติกำหนดและการเคหะแห่งชาติเป็นผู้ลงทุนและจัดทำโครงการ มีเป้าหมายดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 35,000 หน่วย เป็นโครงการในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 28,000 หน่วย และในส่วนภูมิภาค จำนวน 7,000 หน่วย โดยกำหนดรูปแบบที่พักอาศัยในลักษณะอาคารชุดจำนวน 14,700 หน่วย และอาคารแนวราบจำนวน 20,300 หน่วย

5. การร่วมดำเนินการกับภาคเอกชน (Turn Key) โดยให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดหาที่ดิน แหล่งเงินทุนและก่อสร้าง โดยเสนอโครงการให้การเคหะแห่งชาติพิจารณาภายใต้เงื่อนไขที่การเคหะแห่งชาติกำหนด มีเป้าหมายดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 50,000 หน่วย เป็นโครงการในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 40,000 หน่วยและในส่วนภูมิภาค จำนวน 10,000 หน่วย โดยกำหนดรูปแบบที่พักอาศัยในลักษณะอาคารชุดจำนวน 21,000 หน่วยและอาคารแนวราบจำนวน 29,000 หน่วย

2.3.6 รูปแบบของอาคาร

การเคหะแห่งชาติกำหนดทางเลือกของรูปแบบที่พักอาศัยใน 2 ลักษณะเพื่อความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ (การเคหะแห่งชาติ, 2548: 5)

1. อาคารชุดพักอาศัยสูง 5 ชั้น ประกอบด้วยห้องพัก 2 รูปแบบได้แก่
  - 1.1 ห้องอเนกประสงค์ ขนาดประมาณ 24 ตารางเมตร
  - 1.2 ห้องแบบ 1 ห้องนอน ขนาดประมาณ 33 ตารางเมตร
2. อาคารแนวราบ ได้แก่
  - 2.1 บ้านเดี่ยว 2 ชั้น ในขนาดที่ดินประมาณ 16-24 ตารางวา
  - 2.2 บ้านแฝด 2 ชั้น ในขนาดที่ดินประมาณ 16-24 ตารางวา
  - 2.3 บ้านแถว 2 ชั้น ในขนาดที่ดินประมาณ 16-24 ตารางวา

2.3.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการบ้านเอื้ออาทร

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการบ้านเอื้ออาทร ดังนี้ (อุรารักษ์ ศรีประเสริฐและกมลทิพย์ ศรีเดช, 2550: 51)

1. ประชาชนกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้มีรายได้น้อยได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น จำนวนประมาณ 46,908 คน ด้วยการสร้างความมั่นคงด้านการอยู่อาศัยและประชาชนจะมีที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมพร้อมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จำเป็น จำนวน 11,727 คน
2. ทางด้านสังคม โครงการบ้านเอื้ออาทรส่งเสริมให้เกิดกระบวนการประสานสายสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัว ชุมชนและสังคม เกิดความเข้มแข็งมีจุดศูนย์กลางและร่วมกันพัฒนาชุมชนเพื่อนำไปสู่ความเป็นชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน
3. เมื่อประชาชนมีความมั่นคงในการอยู่อาศัย ก่อให้เกิดความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้รัฐได้รับผลตอบแทนในรูปของภาษีคืนสู่รัฐ
4. จากการที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยได้มาตรฐาน ถูกสุขลักษณะ ส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง ทำให้รัฐประหยัดงบประมาณในการดูแลสุขภาพของประชาชน

5. การลงทุนโครงการประเภทการก่อสร้างที่อยู่อาศัยเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศจากภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง รวมทั้งก่อให้เกิดการจ้างงานในระดับท้องถิ่น ประมาณ 1,155,057 ล้านบาท หรือสามารถจ้างงานได้จำนวน 184,809 คน/เดือน จึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียนของเงินลงทุนภายในประเทศ เนื่องจากการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติ

6. เกิดทัศนียภาพทางกายภาพที่สวยงามจากการวางแผนผังที่ได้มาตรฐาน ส่งผลต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

7. เรียนรู้จากประสบการณ์ในการจัดทำโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ด้อยโอกาสและผู้มีรายได้น้อยที่อาศัยในชุมชนเมือง เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการจัดทำโครงการในลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันที่มีปัญหาความต้องการที่อยู่อาศัย ซึ่งกระจายทั่วประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

โครงการบ้านเอื้ออาทรเป็นโครงการที่ก่อตั้งโดยภาครัฐ ในการสร้างความมั่นคงในด้านที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนเพื่อเป็นการยกมาตรฐานคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนภายใต้การกำกับดูแลของการเคหะแห่งชาติ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีภารกิจหลักที่สำคัญคือการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้มีรายได้น้อยและปานกลางให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองและยังให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เน้นการสร้างคน สร้างชุมชน และสร้างสังคมชุมชนเข้มแข็งอยู่เย็นเป็นสุข

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัญชลี ภัทรพงศ์สินธุ์ (2543) ศึกษาเรื่องปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ศึกษาชุมชนแออัดวัดหนองใหญ่และเคหะรัชดาออเงิน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 105 คน ผลการศึกษาดังนี้

สิ่งแวดล้อมทางสังคม ส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนขนาดเล็ก มีสมาชิกไม่เกิน 4 คน สมาชิกเป็นพี่น้องของตนเองหรือคู่สมรสอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันความสัมพันธ์ในครัวเรือนเป็นความสัมพันธ์ที่ดี มีการเข้าร่วมกับชุมชน ได้รับข่าวสารจากบุคคลและสื่อประเภทต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นการรับข่าวสารจากบุคคล สนใจข่าวสารสุขภาพอนามัย การได้รับบริการสังคม ด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยและสาธารณสุขปกิภค ส่วนใหญ่ไม่ได้รับบริการอย่างเพียงพอ

สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีงานทำ รับเงินเดือนประจำและอาชีพส่วนตัวเท่ากัน มีรายได้และรายจ่ายในครัวเรือนต่อเดือน จำนวน 5,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน มีดอกเบี้ยจากการ กู้ยืมอัตราร้อยละ 121 บาทต่อปี กู้ยืมจากญาติและเพื่อนบ้านเพื่อนำมาใช้จ่ายไคร้ครัวเรือน

คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนแออัดทั้งสองมีคุณภาพชีวิตด้านบวกมากกว่าร้อยละ 90 ได้แก่ ด้านบ้านพักอาศัยมีน้ำสะอาดสำหรับใช้สอย มีสิ่งแวดล้อมสุขลักษณะ มีไฟฟ้าแสงสว่างโดยมี มิเตอร์เป็นของตนเอง การรู้สึกมีความสุขเมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างสมาชิกในครัวเรือน และสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป มีบัตรประชาชนหรือบัตรอื่นที่ใช้แทนตามกฎหมาย

คุณภาพชีวิตด้านลบที่น้อยกว่าร้อยละ 50 คือครัวเรือนไม่ประสบปัญหาหนักใจในเรื่องหนี้สิน ที่กู้ยืมไว้ มีอุปกรณ์สำหรับดับเพลิงอย่างเพียงพอ ชุมชนมีทางเดินเท้าหรือถนนที่มีไฟฟ้าให้แสงสว่าง อย่างเพียงพอและไม่มีคนมั่วสุมเล่นการพนัน

คุณภาพชีวิตด้านลบที่มากกว่าร้อยละ 60 ครัวเรือนมีสมาชิกที่ทำงานรับจ้างทั่วไป มีผู้ดื่มสุรา สูบบุหรี่และเสพลิงเสพลิดอื่น ๆ เป็นประจำและน้อยกว่า 50 ได้แก่ ในครัวเรือนมีผู้เล่นการพนันและ เมื่อมีปัญหาขัดแย้งในครอบครัวจะดื่มสุรา สูบบุหรี่และสิ่งเสพลิดอื่น ๆ เพิ่มขึ้น มีการใช้คำพูดหยาบ คาย ทำลายข้าวของเสียหาย สมาชิกหนีออกจากบ้านและทำร้ายร่างกาย

ความสัมพันธ์ของปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจกับคุณภาพชีวิต พบว่าขนาด ครัวเรือน อาชีพ ความสัมพันธ์ในครัวเรือน การรับฟังข่าวสาร การได้รับบริการทางสังคมด้าน สาธารณูปโภค รายจ่ายในครัวเรือนต่อเดือนแตกต่างกันมีผลให้คุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีส่วนร่วมกับชุมชนในการได้รับบริการทางสังคมด้าน การศึกษา สุขภาพอนามัย รายได้ในครัวเรือนที่แตกต่างกันมีผลให้คุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อนง หิรัญรักษ์ (2539) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้อาศัยใน โครงการอาคารชุดของการเคหะ แห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติอาคารชุด ทัศนคติ ความต้องการและพฤติกรรมการใช้อาคารชุดของผู้อยู่อาศัยในอาคารชุดและเปรียบเทียบทัศนคติด้าน ต่าง ๆ ของผู้อยู่อาศัยระหว่างโครงการของการเคหะแห่งชาติด้านโครงการของเอกชน ใช้วิธีการสำรวจ ด้วยแบบสอบถามผู้อยู่อาศัยของโครงการอาคารชุดที่เป็นของการเคหะแห่งชาติ จำนวน 6 โครงการ คือ โครงการสมุทรปราการ หลักสี่ บางพลี นนทบุรี บางบัว ธนบุรี 1/6 และโครงการที่เป็นของเอกชน จำนวน 2 โครงการคือโครงการบางพลีชิตี้และโครงการเด่นชัยคอนโดทาวน์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ

ข้อมูลคือแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,009 ตัวอย่าง เป็นตัวอย่างในโครงการของการเคหะแห่งชาติ จำนวน 813 ตัวอย่างและในโครงการของเอกชน จำนวน 196 ตัวอย่าง สรุปผลการศึกษา ดังนี้

ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับ พ.ร.บ. อาคารชุดของผู้ที่อยู่อาศัยในอาคารชุดของการเคหะแห่งชาติและของเอกชน พบว่า ผู้ที่อยู่อาศัยเกือบทั้งหมดในโครงการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. อาคารชุดในระดับที่ต่ำ ผู้ที่อยู่อาศัยเข้ามาอยู่ในโครงการโดยเฉลี่ย 1-2 ปี กลุ่มการเคหะแห่งชาติอาศัยอยู่เป็นเวลา 1 ปี หรือ 1 ปีกว่า ในขณะที่กลุ่มเอกชนอาศัยอยู่เป็นเวลา 2 ปี โดยมีเหตุผลสำคัญ คือ สถานที่ใกล้ชุมชนการสัญจรสะดวก อยู่ในระยะที่เหมาะสมกับการเดินทางไปทำงานและมีความต้องการเป็นอิสระ/ความเป็นส่วนตัว ด้านวัตถุประสงค์การใช้ห้องชุด พบว่าอันดับแรกใช้เป็นที่พักอาศัย รองลงมาเป็นที่พักรอและใช้ประกอบธุรกิจในบางครั้ง การใช้ทรัพย์สินส่วนกลางของสมาชิกที่อยู่ในโครงการ มีครึ่งหนึ่งที่ใช้บ้างเป็นครั้งคราวส่วนที่เหลือใช้เป็นประจำและไม่เคยใช้มีจำนวนเท่ากัน ความต้องการของผู้ที่อยู่อาศัยระบุว่าต้องการให้มีเป็นส่วนประกอบในด้านที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขภาพและคุณภาพชีวิตเป็นหลัก ได้แก่ สวนพักผ่อนสาธารณะ คลินิกแพทย์และศูนย์กีฬา/ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ ด้านความพึงพอใจของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการอาคารชุด เป็นการศึกษา 4 ด้านคือ ด้านสิ่งแวดล้อมของตัวโครงการอาคารชุด สิ่งแวดล้อมภายนอกตัวอาคาร ด้านความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านความเป็นอยู่ของสังคมที่มีผู้อาศัยร่วมกันและด้านคุณภาพโดยรวมของการอยู่อาศัย พบว่ามีระดับความพึงพอใจอยู่ที่ระดับต่ำในทุกด้าน ทั้งโครงการของการเคหะแห่งชาติและโครงการเอกชน ทิศนคติของผู้ที่อยู่อาศัยพบว่าอยู่ในระดับไม่น่าพอใจหรือปานกลาง 8-10 ประเด็น นอกนั้นเป็นระดับต่ำ

จิตาภรณ์ สุขพัทธ์ (2543) ได้ศึกษาประสิทธิภาพในการให้บริการด้านที่อยู่อาศัยโดยการเคหะแห่งชาติ ศึกษาชุมชน โครงการฉลองกรุง จำนวน 155 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพในการให้บริการด้านที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนในโครงการฉลองกรุงมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีความพึงพอใจเกี่ยวกับระบบการเก็บขยะมากที่สุด ด้านทำเลที่ตั้งชุมชน มีความพึงพอใจทางเดินเท้าภายในชุมชนมากที่สุด ด้านสภาพแวดล้อมภายในชุมชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับเสียงรบกวนภายในชุมชนมากที่สุด ด้านหน่วยที่พักอาศัยมีความพึงพอใจต่อห้องน้ำ ห้องส้วมในห้องพักสูงสุดและด้านความปลอดภัย พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อความปลอดภัยจากอัคคีภัยมากที่สุด การทดสอบสมมติฐาน พบว่า สภาพภูมิหลังที่แตกต่างกันจำแนก

ตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ครอบครัว ภูมิฐานะและระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ มีความพึงพอใจในการให้บริการด้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน

อภิวัฒน์ บุญสาทร (2548) ได้ศึกษาการยอมรับคุณภาพการให้บริการชุมชนและความคาดหวังในคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรบางโหลง ประชาณิเวศน์และหัวหมาก ตัวอย่างจำนวน 500 ราย ผลการวิจัยพบว่า

การยอมรับคุณภาพการให้บริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ถึงดี ระบบจ่ายน้ำและจัดเก็บค่าน้ำประปาภายในอาคารอยู่ในระดับดี ด้านระบบไฟฟ้าแสงสว่างส่วนกลางและด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ประจำโครงการอยู่ในระดับค่อนข้างดี ด้านการรักษาความสะอาดพื้นที่ส่วนกลางสูงกว่าระดับพอใช้ ด้านการรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับพอใช้

ความคาดหวังในคุณภาพชีวิต ด้านการบริการทั่วไป ผู้อยู่อาศัยให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุด รองลงมาการจัดให้มีร้านสะดวกซื้อ (มินิมาร์ท) ความสะอาดของพื้นที่ส่วนกลาง มีองค์กรบริหารชุมชนที่เข้มแข็ง มีร้านจำหน่ายสินค้าราคาประหยัดและมีลานเอนกประสงค์ ด้านครอบครัวและเพื่อนบ้านผู้อยู่อาศัยให้ความสำคัญเรื่องความรักความอบอุ่นในครอบครัวมากที่สุด รองลงมาการมีเพื่อนบ้านที่ดี ความร่วมมือของผู้อยู่อาศัยในชุมชนและขนาดของห้องพัก ด้านเศรษฐกิจ ผู้อยู่อาศัยให้ความสำคัญในการฝึกอาชีพ รองลงมาอาชีพที่มั่นคง มีพื้นที่ทำการค้า มีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การช่วยเหลือระหว่างว่างงานและการมีรายได้ที่เพียงพอ ด้านทำเลที่ตั้งโครงการ ให้ความสำคัญการมีรถโดยสารประจำทางให้บริการมากที่สุด รองลงมาใกล้แหล่งงาน ใกล้โรงพยาบาลหรือศูนย์อนามัย ใกล้โรงเรียน ใกล้สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและใกล้ตลาด ด้านสังคม ให้ความสำคัญเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ รองลงมาการจัดกิจกรรมบันเทิงวันปีใหม่ การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การจัดกิจกรรมวันเด็กและการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ

ฉวีวรรณ เค้นไพบูลย์ (2549) ได้ศึกษาผลกระทบของการพัฒนาบ้านราคาถูกสำหรับผู้มีรายได้น้อยที่มีผลต่อการพัฒนาเมือง ศึกษาโครงการบ้านเอื้ออาทร รังสิตคลอง 3 โดยการสำรวจ สังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า 1) กระบวนการของการพัฒนาที่อยู่อาศัยมี 2 ประเด็นสำคัญ คือ 1.1) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายเพียงกลุ่มเดียวในโครงการได้ส่งผลต่อการพัฒนาในชุมชน 2) ด้านคือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คนในชุมชนไม่สามารถที่จะสร้างรายได้ในกลุ่มด้วยตนเองได้ และด้านการพัฒนาทางสังคม คนในชุมชนขาดการยอมรับและขาดความเชื่อถือซึ่งกันและกันของกลุ่มคนระดับเดียวกันทำให้เกิดการขาดภาวะผู้นำในชุมชน 1.2) ที่ตั้งของแหล่งงานอยู่ห่างไกลจากที่อยู่อาศัยเป็นสาเหตุทำให้ผู้อยู่อาศัยไม่เข้ามาอยู่ในโครงการ 2) ผลกระทบของการพัฒนาโครงการที่อยู่

อาศัยต่อเมืองเนื่องจากโครงการบ้านเอื้ออาทรเข้ามาแทรกในเนื้อเมืองทำให้เพิ่มความหนาแน่นของชุมชนและทำให้องค์ประกอบของชุมชนไม่เพียงพอในการให้บริการ เช่นบริการสาธารณะ บริการขนส่งมวลชน เป็นต้น 3) การดำเนินงานของการเคหะแห่งชาติมุ่งเน้นการพัฒนาทางกายภาพของที่อยู่อาศัยซึ่งถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ไปแล้วแต่ยังไม่เน้นความสำคัญของการพัฒนาทางสังคมและชุมชน

สุนิศา คำเงิน (2549) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ก่อตั้งโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรประชาชนิเวณศน์ กับ โครงการเคหะชุมชนหลักสี่ เป็นการศึกษาสี่ด้าน คือสภาพความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคมและระบบสาธารณูปโภค รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

ลักษณะการครอบครองห้องชุดเป็นการซื้อมากกว่าเช่า รายได้ครัวเรือนและการผ่อนชำระห้องชุดของเคหะชุมชนหลักสี่สูงกว่าโครงการบ้านเอื้ออาทรประชาชนิเวณศน์ อาชีพและการศึกษาของผู้อาศัยในโครงการเคหะชุมชนหลักสี่ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชนและการศึกษาระดับปริญญา ส่วนโครงการบ้านเอื้ออาทรประชาชนิเวณศน์มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีการศึกษาระดับมัธยมเป็นส่วนใหญ่ ผู้อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรประชาชนิเวณศน์ส่วนใหญ่ทำงานในเขตปริมณฑล ส่วนโครงการเคหะชุมชนหลักสี่ทำงานในเขตกรุงเทพฯ ชั้นกลาง ซึ่งทั้งสองโครงการใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 1-2 ชั่วโมง โดยใช้บริการรถสาธารณะเป็นส่วนใหญ่ จำนวนผู้พักอาศัยทั้งสองโครงการประมาณห้องละ 2-3 คน ความพึงพอใจตรงกันด้านสาธารณูปโภคทั้งสองโครงการมีความเห็นตรงกันและมีความพึงพอใจแตกต่างกันในเรื่องการดูแลจัดการในโครงการ

เอกลักษณ์ ผาคำ (2551) ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของโครงการบ้านเอื้ออาทรในจังหวัดเชียงใหม่ จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ๆ ละ 100 คน รวม 200 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษา

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการทั้ง 2 มีเหตุผลสำคัญในการเลือกซื้อบ้านเอื้ออาทรคือเงินผ่อนชำระต่องวดค่อนข้างน้อย มีระยะเวลาในการผ่อนชำระ 21 - 30 ปี ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าอยู่มีความพึงพอใจอยู่ที่ระดับน้อย ด้านทำเลที่ตั้ง มาตรฐานและรูปแบบตัวอาคาร การให้บริการจากธนาคารอาคารสงเคราะห์ การมีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนและด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน

จักรพงษ์ เกษื่น (2554) ศึกษาคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง อาคารแฟลตเช่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 301 หน่วย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สรุปผลการศึกษาดังนี้

ด้านสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับสูง ด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจ เรื่องสำคัญของครอบครัว รองลงมาด้านการมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน ด้านการอยู่ร่วมกัน อย่างสงบสุขและแก้ปัญหาขัดแย้งด้วยเหตุผลและด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

ด้านการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง การสนับสนุนทางสังคมจากญาติ/พี่น้อง และการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน/เพื่อนบ้านและการสนับสนุนทางสังคมจากตัวแทนภาครัฐ

ระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้าน ความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับไม่ดี

กฤษณา ปลั่งเจริญศรี (2554) ศึกษาบุพปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยใน โครงการ บ้านเอื้ออาทร ในเขตกรุงเทพมหานคร รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จำนวน 396 คน ผลการวิจัย คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรและตัวแปรบุพปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำของหัวหน้า ชุมชน นโยบายรัฐบาลด้านที่อยู่อาศัยที่เกี่ยวข้องกับบ้านเอื้ออาทร เศรษฐฐานะของผู้อาศัยในโครงการ สภาพแวดล้อมของชุมชนและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอยู่ในระดับดี ความรู้ความเข้าใจของคน ในชุมชนอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์อิทธิพลด้วยสมการถดถอยพบๆ พบว่า บุพปัจจัยซึ่งประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อมของชุมชน นโยบายรัฐบาลด้านที่อยู่อาศัยที่เกี่ยวข้องกับบ้านเอื้ออาทร การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เศรษฐฐานะของผู้อาศัยในโครงการและความรู้ความเข้าใจของคนในชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กฤติยา อนุวงศ์ (2554) ศึกษาการประเมินผลสำเร็จของชุมชนที่ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการ อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง อาคารแฟลตเช่า เก็บรวบรวม ข้อมูลจากบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 2 กลุ่มได้แก่ 1) กลุ่มครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในการเคหะชุมชนทุ่ง สองห้อง อาคารแฟลตเช่า ที่เข้าร่วมกิจกรรมเป้าหมายจำนวน 310 หน่วย โดยใช้แบบสอบถาม 2) กลุ่ม คณะกรรมการชุมชนและหัวหน้าสำนักงานของการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง อาคารแฟลตเช่า จำนวน 4 คน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) สรุปผลการศึกษา ดังนี้

ผลการดำเนินงานตามโครงการในภาพรวม ได้แก่ 1) การประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการ ปรากฏว่า ผู้แทนชุมชนเห็นว่าปัจจัยนำเข้าสู่โครงการยังไม่เหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงานตาม โครงการ 2) การประเมินกระบวนการดำเนินงานปรากฏว่า ผู้แทนชุมชนเห็นว่ากระบวนการดำเนินงาน ตามโครงการ ยังดำเนินงานได้ไม่ดี 3) การประเมินผลผลิตปรากฏว่า ผู้แทนชุมชนเห็นว่าการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมในชุมชนยังมีส่วนร่วมน้อยและผู้แทนครัวเรือนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ใน

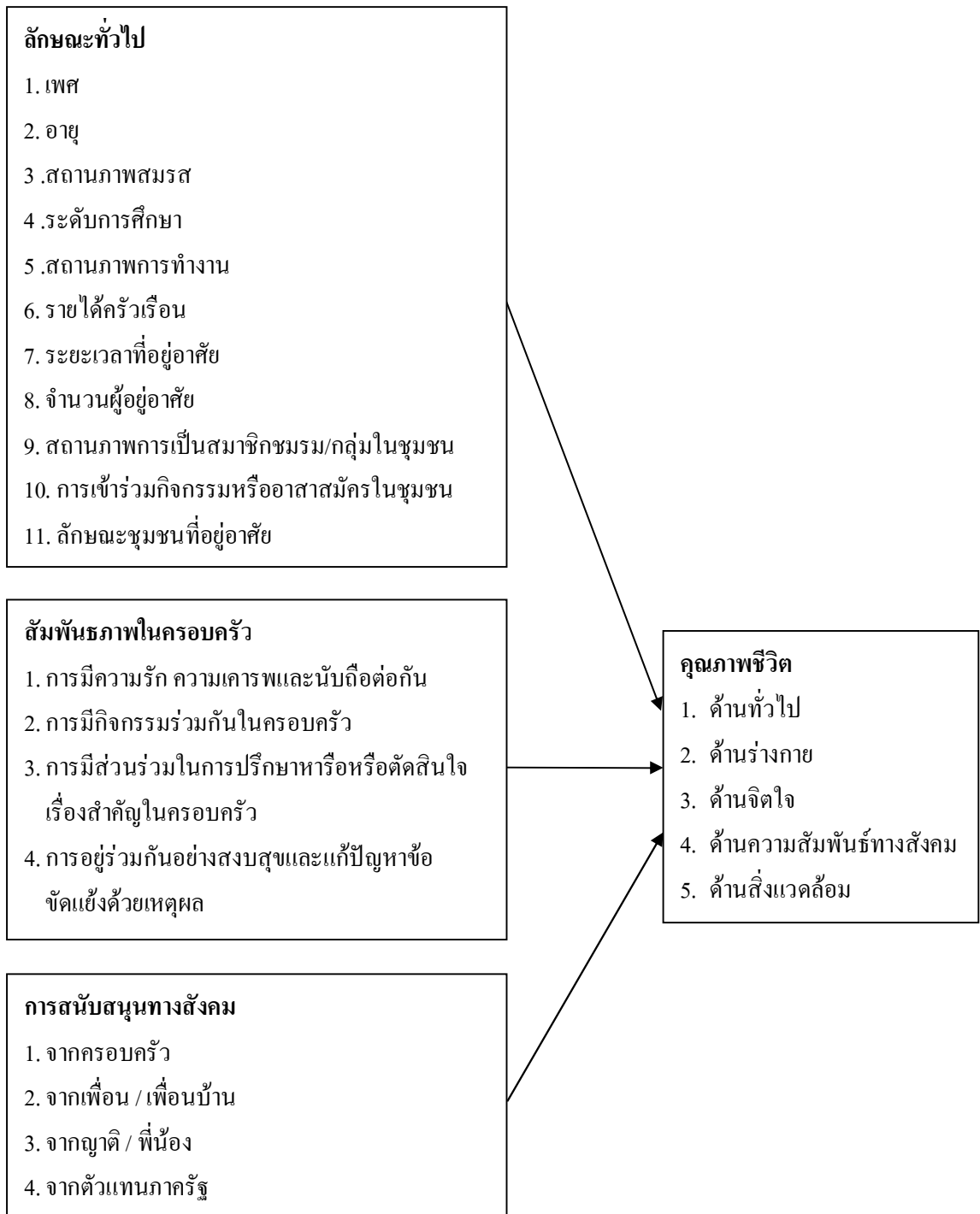
ระดับความพึงพอใจค่อนข้างน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40) 4) การประเมินผลลัพธ์ปรากฏว่า มาตรฐานคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50) 5) ผลสำเร็จของชุมชนจากตัวชี้วัด 2 ตัว คือผลผลิตและผลลัพธ์ผลสำเร็จของชุมชนที่ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติอยู่ในระดับน้อย

กัญญ์วรา ศรีณรงค์ (2554) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน โครงการบ้านเอื้ออาทรชุมชนเมืองพิษณุโลกของการเคหะแห่งชาติ โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 100 คริวเรือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

ความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพและโครงสร้างพื้นฐาน โครงการบ้านเอื้ออาทรชุมชนเมืองพิษณุโลกทั้ง 3 พื้นที่ มีความพึงพอใจและทัศนคติ สภาพแวดล้อมทั่วไปภายในชุมชนด้านการวางผังกลุ่มอาคาร ระดับปานกลาง ด้านสภาพแวดล้อมภายในชุมชนระดับปานกลางและด้านนันทนาการในศูนย์ชุมชนมีความพึงพอใจน้อย ด้านสาธารณูปโภคภายในชุมชนมีความพึงพอใจระดับมาก สาธารณูปการภายในชุมชนมีความพึงพอใจน้อย สาธารณูปโภคและสาธารณูปการภายในชุมชนที่มีความต้องการเพิ่มเติมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ที่พักคอยรถรับจ้าง ที่รวมขยะภายในชุมชน ตู้ ATM จักรยานยนต์รับจ้างและโทรศัพท์สาธารณะ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการภายนอกชุมชนในรัศมี 5 กิโลเมตร ระบบขนส่งสาธารณะและการเชื่อมต่อโครงข่ายถนนที่สามารถเดินทางได้สะดวก

2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตทำให้ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาเพื่ออธิบายถึงคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) โดยมีปัจจัยที่อธิบายคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการฯ ดังกล่าว 3 ด้าน คือด้านข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและด้านการสนับสนุนทางสังคม มีรายละเอียดดังนี้ (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey) โดยมีรายละเอียดของวิธีการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การตรวจสอบข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรเป็นจำนวนหน่วยที่พักอาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,305 หน่วย

3.1.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยใช้วิธีการหาขนาดตัวอย่างของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 หน่วย โดยได้จากการคำนวณตามสูตรดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่

- n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- N = ขนาดของประชากร
- e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,305}{1 + 1,305(.05)^2}$$
$$= 306.15$$

$$\text{ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้} = 310 \text{ คน}$$

3.1.3 การสุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีการกระจายในพื้นที่ระดับต่าง ๆ จึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage random sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นแรก การเลือกในระดับพื้นที่ เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกศึกษาโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐและเป็นโครงการที่ให้ประชาชนเข้าพักอาศัยแล้วมาเป็นเวลา 4 ซึ่งเป็นเวลาที่สามารประเมินระดับคุณภาพชีวิตของผู้พักอาศัยในโครงการดังกล่าวได้

ขั้นที่สอง การเลือกระดับบุคคล ได้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มกับบัญชีครัวเรือนที่มีผู้พักอาศัยอยู่จริงตามที่ได้รับข้อมูลจากโครงการ เพื่อให้ได้ตัวแทนที่กระจายอยู่ทั้งโครงการ โดยสอบถามตัวแทนผู้อยู่อาศัย 1 คนต่อที่พัก 1 หน่วย (ครัวเรือน) เพื่อเป็นการกระจายการเก็บข้อมูลให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความครอบคลุมมากที่สุด จึงเป็นเหตุให้ผู้ศึกษาเลือกวิธีการสุ่มดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป หมายถึง ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรคร่าวๆในการตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) สถานภาพสมรส 4) ระดับการศึกษา 5) สถานภาพการทำงาน 6) รายได้คร่าวๆ 7) ระยะเวลาที่อยู่อาศัย 8) จำนวนผู้อยู่อาศัย 9) สถานภาพการเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มในชุมชน 10) การเข้าร่วมกิจกรรมหรืออาสาสมัครในชุมชน 11) ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย

สำหรับลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังตารางที่ 1 ตารางที่ 1 เกณฑ์การแปรผลระดับมาตรวัดลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1.11.1	ข้อความทางบวก	3	2	1
1.11.2				
1.11.3				
1.11.4				
1.11.5	ข้อความทางลบ	1	2	3
1.11.6				
1.11.7				
1.11.8				

เกณฑ์การแปลความหมาย คะแนนเฉลี่ยลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยโดยรวม ซึ่งได้กำหนดช่วงคะแนนและความหมายเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.00 หมายความว่า ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 – 2.33 หมายความว่า ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.66 หมายความว่า ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านสัมพันธภาพในครอบครัว เป็นคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว มีทั้งหมดจำนวน 16 คำถาม ซึ่งแต่ละข้อคำถามแบ่งเป็นมาตราส่วน 3 ระดับ ประกอบด้วยเป็นประจำ บางครั้ง และไม่เคย ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของคำถามข้อมูลด้านสัมพันธภาพในครอบครัวได้ดังนี้

- 1) การมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว มีข้อคำถาม 4 ข้อ
- 2) การมีความรัก ความเคารพ และนับถือต่อกัน มีข้อคำถาม 4 ข้อ
- 3) การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว มีข้อคำถาม 4 ข้อ
- 4) การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาขัดแย้งด้วยเหตุผล มีข้อคำถาม 4 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนในตอนที 2 กำหนดค่าการให้คะแนนตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 เกณฑ์การแปลผลระดับมาตรวัดสัมพันธภาพในครอบครัว

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.15	ข้อความทางบวก	3	2	1
2.4, 2.14, 2.16	ข้อความทางลบ	1	2	3

เกณฑ์การแปลความหมาย คะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวม ซึ่งได้กำหนดช่วงคะแนนและความหมายเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.00 หมายความว่า สัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 – 2.33 หมายความว่า สัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.66 หมายความว่า สัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 3 ข้อมูลการสนับสนุนทางสังคม เป็นคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม มีจำนวน 16 คำถาม ซึ่งแต่ละข้อคำถามแบ่งเป็นมาตราส่วน 3 ระดับ ประกอบด้วย น้อย ปานกลาง มาก ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของคำถามข้อมูลการสนับสนุนทางสังคมได้ ดังนี้

- 1) การสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัว 4 ข้อ
- 2) การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน / เพื่อนบ้าน จำนวน 4 ข้อ
- 3) การสนับสนุนทางสังคมจากญาติ / พี่น้อง จำนวน 4 ข้อ
- 4) การสนับสนุนทางสังคมจากรัฐ / เจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 4 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนตอนที่ 3 กำหนดค่าการให้คะแนนตามตารางที่ 3 ดังนี้
ตารางที่ 3 เกณฑ์การแปรผลระดับมาตรการวัดการสนับสนุนทางสังคม

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14 3.15, 3.16	ข้อความทางบวก	3	2	1
3.5, 3.13	ข้อความทางลบ	1	2	3

เกณฑ์การแปลความหมาย คะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนทางสังคมโดยรวม ซึ่งได้กำหนดช่วงคะแนนและความหมายเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.00 หมายความว่า การสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 – 2.33 หมายความว่า การสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.66 หมายความว่า การสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 4 คุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ตามแบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) (กรมสุขภาพจิต, [ออนไลน์]. 29 มีนาคม 2555)

ข้อคำถามในส่วนนี้มีจำนวนทั้งหมด 26 ข้อ แต่ละข้อแบ่งเป็นมาตราส่วน 5 ลำดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง เล็กน้อย และไม่เลย ซึ่งแบ่งเป็นองค์ประกอบได้ดังนี้

- 1) ด้านร่างกายมีข้อความ 7 ข้อ
- 2) ด้านจิตใจมีข้อความ 6 ข้อ
- 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีข้อความ 3 ข้อ
- 4) ด้านสิ่งแวดล้อมมีข้อความ 8 ข้อ

ข้อความ 4.1 เป็นตัวชี้วัดที่อยู่ในหมวดทั่วไปจะไม่รวมอยู่ในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน เกณฑ์การให้คะแนนตอนที่ 4 กำหนดค่าการให้คะแนนตามตารางที่ 4 ดังนี้
ตารางที่ 4 เกณฑ์การแปรผลระดับมาตรวัดคุณภาพชีวิต

ข้อที่	ข้อความ	ระดับคะแนน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	เล็กน้อย	ไม่เลย
		5	4	3	2	1
4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.10, 4.12, 4.13, 4.14, 4.15, 4.16, 4.17, 4.18, 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23, 4.24, 4.25, 4.26	ข้อความ ทางบวก					
4.2, 4.9, 4.11	ข้อความ ทางลบ	1	2	3	4	5

การแปลความหมายคะแนนแบบวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL-BREF-THAI นี้ให้ระดับคุณภาพชีวิต แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่ดี ระดับปานกลางและระดับดี โดยมีช่วงคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.68 – 5.00 แสดงถึง การมีคุณภาพชีวิตในระดับดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 - 3.67 แสดงถึง การมีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 2.33 แสดงถึง การมีคุณภาพชีวิตในระดับไม่ดี

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

การแปลความหมายปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แปลความหมายโดยใช้คำร้อยละ

3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาทำการทดสอบความเที่ยง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

3.3.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Content Validity)

แบบสอบถามชุดนี้ได้จัดทำขึ้นโดยการพัฒนามาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณภาพชีวิตและได้นำแบบสอบถามดังกล่าวให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงในเนื้อหาเพื่อให้คำแนะนำและได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3.2 การทดสอบความเชื่อถือ (Reliability)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรราชพฤกษ์ จำนวน 30 คราวเรือน เนื่องจากเป็นโครงการที่มีลักษณะเดียวกันและเปิดให้เข้าอยู่อาศัยในเวลาใกล้เคียงกัน

การทดสอบความน่าเชื่อถือแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) เพื่อให้ได้ค่าความเชื่อมั่น ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป โดยมีค่าดังกล่าวเป็นด้านตามตารางดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามโดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

ตัวแปร	ค่าความเชื่อมั่น Alpha
ปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว	0.8496
ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม	0.8434
คุณภาพชีวิต	0.7924

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่ในโครงการตามเลขที่บ้านที่มีผู้อยู่อาศัยจริงตามที่ได้ทำวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ

3.5 การตรวจสอบข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาแล้วต้องมีความครบถ้วน ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและสามารถตอบปัญหาของการวิจัยได้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่ทำการศึกษาข้อมูลหมู่บ้านแล้วกลับเข้าไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมและมีความสมบูรณ์ที่สุด ตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3.6 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว (Independent Sample t -Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance: ANOVA) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ซึ่งรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำนวน 310 คน ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและกำหนดการนำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สัมพันธภาพในครอบครัวของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การสนับสนุนทางสังคมของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) โดยจำแนกตามข้อมูลลักษณะทั่วไป

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของชุมชน สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t – distribution

df แทน องศาอิสระ (Degree of freedom)

SS แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Sum of Square)

MS แทน ค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean Square)

* แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

** แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 310 คน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ สมรรถระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน รายได้ครัวเรือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย จำนวนผู้อยู่อาศัย การเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 6-7

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละ ของข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	133	43.9
หญิง	177	57.1
รวม	310	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	17	5.5
21- 30 ปี	54	17.4
31 – 40 ปี	117	37.7
มากกว่า 40 ปี	122	39.4
รวม	310	100.0
สถานภาพสมรส		
โสด	75	24.2
สมรส	187	60.3
หย่า/หม้าย/แยกกันอยู่	48	15.5
รวม	310	100.0
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	11	3.5
ประถมศึกษา	62	20.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	65	21.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	80	25.8
ปวส./อนุปริญญา	30	9.7
ปริญญาตรี	47	15.2
สูงกว่าปริญญาตรี	13	4.2
ไม่ตอบ	2	0.6
รวม	310	100.0

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพการทำงาน		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	14	4.5
กำลังหางานทำ/ว่างงาน	14	4.5
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	73	23.5
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	43	13.9
พนักงานบริษัท	141	45.5
นักเรียน/นักศึกษา	10	3.2
อื่น ๆ	15	4.8
รวม	310	100.0
รายได้รวมต่อเดือนของครัวเรือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	58	18.7
10,001 - 20,000 บาท	169	54.5
20,001 – 30,000 บาท	54	17.4
30,001 – 40,000 บาท	15	4.8
40,001 – 50,000 บาท	5	1.6
มากกว่า 50,000 บาท	9	2.9
รวม	310	100.0
ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในโครงการฯ		
น้อยกว่า 1 ปี	31	10.0
1 ปี	32	10.3
2 ปี	73	23.5
3 ปี	91	29.4
4 ปี	60	19.4
มากกว่า 4 ปี	23	7.4
รวม	310	100.0

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้อยู่อาศัย		
1 คน	42	13.5
2 คน	105	33.9
3 คน	62	20.0
4 คน	75	24.2
มากกว่า 4 คน	26	8.4
รวม	310	100.0
สถานภาพการเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มในชุมชน		
เป็น	32	10.3
ไม่เป็น	278	89.7
รวม	310	100.0
การเข้าร่วมกิจกรรมหรืออาสาสมัครในชุมชน		
เข้าร่วม	135	43.5
ไม่ได้เข้าร่วม	175	56.5
รวม	310	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 และเพศชาย จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9

อายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตัวแทนในการตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมา คือกลุ่มที่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 กลุ่มที่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 และกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 รองลงมามีมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ประถมศึกษา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ปริญญาตรี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ปวส./

อนุปริญญา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6

สถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 รองลงมาเป็น โสด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 หย่า / หม้าย/ แยกกันอยู่ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5

สถานภาพการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัท จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมา ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ไม่ได้ประกอบอาชีพและกำลังหางานทำ/ว่างงาน มีจำนวน 14 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2

รายได้รวมต่อเดือนของครัวเรือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้รวมต่อเดือนระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมา ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 รายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 บาท รายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 รายได้มากกว่า 50,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และรายได้ระหว่าง 40,001 – 50,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในโครงการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในโครงการฯ เป็นเวลา 3 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมาเป็นเวลา 2 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 เป็นเวลา 4 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 เป็นเวลา 1 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และมากกว่า 4 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4

จำนวนผู้อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน 2 คน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมาคือ มีผู้อยู่อาศัย 4 คน จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 มีผู้อยู่อาศัย 3 คน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีผู้อยู่อาศัย 1 คน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 และมีผู้อยู่อาศัยมากกว่า 4 คน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4

การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมในชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมในชุมชนมีจำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 89.7 และเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมในชุมชนมีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืออาสาสมัครในชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมหรืออาสาสมัครในชุมชนมีจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 และเข้าร่วมมีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้
อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ครัวเรือนมีความสะอาด สะดวก สบาย	2.55	0.54	ดี
ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี อย่างน้อยคนละ 5 ลิตรต่อวัน	2.66	0.56	ดี
ครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปีอย่างน้อยคนละ 45 ลิตร ต่อวัน	2.63	0.54	ดี
ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร	2.36	0.69	ดี
ในชุมชนมีปัญหาเรื่องขยะ เช่น การทิ้งขยะไม่เป็นที่	2.02	0.66	ปานกลาง
ในชุมชนมีปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นจากของเสีย สิ่งปฏิกูลต่าง ๆ	1.89	0.59	ปานกลาง
ในชุมชนมีปัญหาเรื่องเสียงดังหนวกหูรบกวนจาก เครื่องยนต์หรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนเอง	2.24	0.68	ปานกลาง
ในชุมชนมีปัญหาเรื่องน้ำเสีย น้ำเน่า	1.56	0.67	ไม่ดี
รวม	2.24	0.27	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย ความสะอาด มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภค มีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี บ้านเรือนมีความมั่นคง ปัญหาเรื่องขยะในชุมชน ปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นจากของเสีย สิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ปัญหาเรื่องเสียงดังและปัญหาเรื่องน้ำเน่าเสีย พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพในชุมชนโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.24$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีจำนวน 4 ข้ออยู่ในระดับดี จำนวน 3 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง และ 1 ข้ออยู่ในระดับไม่ดี เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่อยู่ในระดับดี คือ ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปีอย่างน้อยคนละ 5 ลิตรต่อวัน ($\bar{X} = 2.66$) รองลงมา ครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปีอย่างน้อยคนละ 45 ลิตรต่อวัน ($\bar{X} = 2.63$) ครัวเรือนของท่านมีความสะอาด สะดวก สบาย ($\bar{X} = 2.55$) ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทน

ถาวร ($\bar{X} = 2.36$) ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ในชุมชนมีปัญหาเรื่องเสียงดังหนวกหูรำคาญจากเครื่องยนต์หรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนเอง ($\bar{X} = 2.24$) ในชุมชนมีปัญหาเรื่องขยะ เช่น การทิ้งขยะไม่เป็นที่ ($\bar{X} = 2.02$) และในชุมชนมีปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นจากของเสีย สิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.89$) ข้อที่อยู่ในระดับต่ำ ในชุมชนของมีปัญหาเรื่องน้ำเสีย น้ำเน่า ($\bar{X} = 1.56$)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สัมพันธภาพในครอบครัวของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

การวิเคราะห์สัมพันธภาพในครอบครัว ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัวและด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาขัดแย้งด้วยเหตุผล

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้ที่อยู่ในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

สัมพันธภาพในครอบครัว	สัมพันธภาพในครอบครัว		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.1 สัมพันธภาพในครอบครัวด้านการมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน	2.43	0.46	ดี
2.2 สัมพันธภาพในครอบครัวด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	2.36	0.10	ดี
2.3 สัมพันธภาพในครอบครัวด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษา หรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว	2.48	0.40	ดี
2.4 สัมพันธภาพในครอบครัวด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและ แก้ปัญหาคัดแย้งด้วยเหตุผล	2.14	0.40	ปานกลาง
รวม	2.35	0.35	ดี

จากตารางที่ 8 พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวมอยู่ที่ระดับดี ($\bar{X} = 2.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจำนวน 3 ข้อ ที่อยู่ในระดับดีและมีจำนวน 1 ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ข้อที่อยู่ในระดับดี มากที่สุด คือสัมพันธภาพในครอบครัวด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว ($\bar{X} = 2.48$) รองลงมาสัมพันธภาพในครอบครัวด้านการมีความรักความเคารพและนับถือต่อกัน ($\bar{X} = 2.43$) สัมพันธภาพในครอบครัวด้าน

การมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ($\bar{X} = 2.36$) ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ สัมพันธภาพในครอบครัวด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาการขัดแย้งด้วยเหตุผล ($\bar{X} = 2.14$)

2.1 สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน

การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ คือ การให้ความเคารพนับถือต่อกันของสมาชิกในครอบครัว การรับฟังและปลอบใจเมื่อเกิดความไม่สบายใจในครอบครัว การดูแลและคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันในยามเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัวและการใช้คำพูดเพื่อทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องเสียใจ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน

สัมพันธภาพในครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน			
การให้ความเคารพนับถือต่อกันของสมาชิกในครอบครัว	2.70	0.51	ดี
การรับฟังและปลอบใจเมื่อเกิดความไม่สบายใจในครอบครัว	2.59	0.58	ดี
การดูแลและคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในยามเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว	2.68	0.57	ดี
การใช้คำพูดเพื่อทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องเสียใจ	1.74	0.68	ปานกลาง
รวม	2.43	0.39	ดี

จากตารางที่ 9 พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวด้านการมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกันของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ที่ระดับดี ($\bar{X} = 2.43$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 3 ข้อที่อยู่ในระดับดีและมีจำนวน 1 ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่อยู่ในระดับดี มากที่สุด คือการให้ความเคารพนับถือต่อกันของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 2.70$) รองลงมาการดูแลและคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ในยามเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 2.68$) และการรับฟังและปลอบใจเมื่อเกิดความไม่สบายใจในครอบครัว ($\bar{X} = 2.59$) ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การใช้คำพูดเพื่อทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องเสียใจ ($\bar{X} = 1.74$)

2.2 สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ คือการไปเที่ยวหรือพักผ่อนนอกบ้านร่วมกันของคนในครอบครัว การไปเลือกซื้อของร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว การใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว เช่น เล่นกีฬา ทำงานบ้าน ทำบุญ เป็นต้นและการรับประทานอาหารร่วมกันในแต่ละวันของครอบครัว

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสัมพันธภาพในครอบครัว
ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การไปเที่ยวหรือพักผ่อนนอกบ้านร่วมกันของคนในครอบครัว	2.28	0.59	ปานกลาง
การไปเลือกซื้อของร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว	2.30	0.58	ปานกลาง
การใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว เช่น เล่นกีฬา ทำงานบ้าน ทำบุญ เป็นต้น	2.35	0.59	ดี
การรับประทานอาหารร่วมกันในแต่ละวันของครอบครัว	2.51	0.61	ดี
รวม	2.36	0.47	ดี

จากตารางที่ 10 ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวโดยรวมอยู่ที่ระดับดี ($\bar{X} = 2.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจำนวน 2 ข้อ อยู่ที่ระดับดีและจำนวน 2 ข้อ อยู่ที่ระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่อยู่ระดับดีมากที่สุด คือการรับประทานอาหารร่วมกันในแต่ละวันของครอบครัว ($\bar{X} = 2.51$) รองลงมา การใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว เช่น เล่นกีฬา ทำงานบ้าน ทำบุญ ($\bar{X} = 2.35$) และข้อที่อยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด การไปเลือกซื้อของร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 2.30$) รองลงมา การไปเที่ยวหรือพักผ่อนนอกบ้านร่วมกันของคนในครอบครัว ($\bar{X} = 2.28$)

2.3 สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว

การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ คือการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว ร่วมกัน การแก้ไขปัญหาให้คนในครอบครัวร่วมกัน การให้หรือได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็น ในครอบครัวและการรับทราบปัญหาในครอบครัวร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสัมพันธภาพในครอบครัว

ด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว

สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วม การปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวร่วมกัน	2.47	0.59	ดี
การแก้ไขปัญหาให้คนในครอบครัวร่วมกัน	2.45	0.57	ดี
การให้หรือได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในครอบครัว	2.45	0.64	ดี
การรับทราบปัญหาในครอบครัวร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว	2.55	0.58	ดี
รวม	2.48	0.49	ดี

จากตารางที่ 11 พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว โดยรวมอยู่ที่ระดับดี ($\bar{X} = 2.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุดคือการรับทราบปัญหาในครอบครัวร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 2.55$) รองลงมา การตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวร่วมกัน ($\bar{X} = 2.47$) และการแก้ไขปัญหาให้คนในครอบครัวร่วมกันและการให้หรือได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในครอบครัว ($\bar{X} = 2.45$)

2.4 สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาการขัดแย้งด้วยเหตุผล

การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาการขัดแย้งด้วยเหตุผล ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ คือ การใช้เหตุผลจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัว การถกเถียง ขัดแย้งกันโดยการใช้คำไม่สุภาพของสมาชิกในครอบครัว การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของคนในครอบครัวและการไม่เข้าใจกันและไม่ยอมพุดคุยกันของคนในครอบครัว

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสัมพันธภาพในครอบครัว
ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาการขัดแย้งด้วยเหตุผล

สัมพันธภาพในครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาการขัดแย้งด้วยเหตุผล			
การใช้เหตุผลจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัว	2.32	0.65	ปานกลาง
การถกเถียง ขัดแย้งกันโดยการใช้คำไม่สุภาพของสมาชิกในครอบครัว	1.82	0.64	ปานกลาง
การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของคนในครอบครัว	2.61	0.61	ดี
การไม่เข้าใจกันและไม่ยอมพุดคุยกันของคนในครอบครัว	1.79	0.64	ปานกลาง
รวม	2.13	0.38	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาการขัดแย้งด้วยเหตุผล พบว่าสัมพันธภาพในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.13$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 1 ข้อ อยู่ที่ระดับดีและจำนวน 3 ข้ออยู่ที่ระดับปานกลาง ข้อที่อยู่ระดับดี คือการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของคนในครอบครัว ($\bar{X} = 2.61$) ข้อที่อยู่ระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุด การใช้เหตุผลจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัว ($\bar{X} = 2.32$) รองลงมา การถกเถียง ขัดแย้งกันโดยการใช้คำไม่สุภาพของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 1.82$) และการไม่เข้าใจกันและไม่ยอมพุดคุยกันของคนในครอบครัว ($\bar{X} = 1.79$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การสนับสนุนทางสังคมของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ
โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

การสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การสนับสนุนทางสังคมของสมาชิกครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน การสนับสนุนทางสังคมจากญาติพี่น้อง และการสนับสนุนทางสังคมจากตัวแทนภาครัฐ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.1 การสนับสนุนทางสังคมของสมาชิกครอบครัว	2.34	0.08	สูง
3.2 การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน	1.78	0.17	ปานกลาง
3.3 การสนับสนุนทางสังคมจากญาติพี่น้อง	2.20	0.11	ปานกลาง
3.4 การสนับสนุนทางสังคมจากตัวแทนภาครัฐ	1.55	0.11	ต่ำ
รวม	1.96	0.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 การสนับสนุนทางสังคม พบว่า การสนับสนุนทางสังคมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 1 ข้ออยู่ในระดับสูง จำนวน 2 ข้ออยู่ในระดับปานกลางและจำนวน 1 ข้ออยู่ในระดับต่ำ ข้อที่อยู่ในระดับสูงคือการสนับสนุนทางสังคมของสมาชิกครอบครัว ($\bar{X} = 2.34$) ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุด การสนับสนุนทางสังคมจากญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 2.20$) รองลงมา การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน ($\bar{X} = 1.78$) และข้อที่อยู่ในระดับต่ำ การสนับสนุนทางสังคมจากตัวแทนภาครัฐ ($\bar{X} = 1.55$)

3.1 การสนับสนุนทางสังคมของสมาชิกครอบครัว

การศึกษาการสนับสนุนทางสังคมของสมาชิกครอบครัว ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ คือ การได้รับหรือให้กำลังใจของสมาชิกครอบครัวเมื่อเจอปัญหาชีวิต การช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของของสมาชิกในครอบครัว การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตครอบครัว การยกย่องและชื่นชมกันของสมาชิกในครอบครัว

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนทางสังคมของสมาชิกครอบครัว

การสนับสนุนทางสังคมของสมาชิกครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การได้รับหรือให้กำลังใจของสมาชิกครอบครัวเมื่อเจอปัญหาชีวิต	2.45	0.61	สูง
การช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของของสมาชิกในครอบครัว	2.35	0.69	สูง
การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตครอบครัว	2.25	0.65	ปานกลาง
การยกย่องและชื่นชมกันของสมาชิกในครอบครัว	2.29	0.61	ปานกลาง
รวม	2.34	0.49	สูง

จากตารางที่ 14 การสนับสนุนทางสังคมของสมาชิกในครอบครัวโดยรวมอยู่ที่ระดับสูง ($\bar{X} = 2.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจำนวน 2 ข้ออยู่ที่ระดับสูงและจำนวน 2 ข้ออยู่ที่ระดับปานกลาง ข้อที่อยู่ในระดับสูงคือการได้รับหรือให้กำลังใจของสมาชิกครอบครัวเมื่อเจอปัญหาชีวิต ($\bar{X} = 2.45$) รองลงมาการช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 2.35$) ข้อที่อยู่ในระดับปานกลางคือการยกย่องและชื่นชมกันของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 2.29$) รองลงมาการได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตครอบครัว ($\bar{X} = 2.25$)

3.2 การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน

การศึกษาการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อคือ การโดนนิทาหรือดูถูกจากเพื่อนและเพื่อนบ้านเมื่อเจอปัญหาในชีวิต การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากเพื่อนและเพื่อนบ้านและการได้รับยกย่องและชื่นชมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน

การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน/เพื่อนบ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การโดนนิทาหรือดูถูกจากเพื่อนและเพื่อนบ้านเมื่อเจอปัญหาในชีวิต	1.73	0.67	ปานกลาง
การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน	1.61	0.63	ต่ำ
การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากเพื่อนและเพื่อนบ้าน	2.02	0.56	ปานกลาง
การได้รับยกย่องและชื่นชมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน	1.79	0.61	ปานกลาง
รวม	1.78	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจำนวน 3 ข้ออยู่ที่ระดับปานกลางและมีจำนวน 1 ข้ออยู่ที่ระดับต่ำ ข้อที่อยู่ระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุดคือการได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากเพื่อนและเพื่อนบ้าน ($\bar{X} = 2.02$) รองลงมาการได้รับยกย่องและชื่นชมจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน ($\bar{X} = 1.79$) และการโดนนิทาหรือดูถูกจากเพื่อนและเพื่อนบ้านเมื่อเจอปัญหาในชีวิต ($\bar{X} = 1.73$) และข้อที่อยู่ระดับต่ำคือการได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากเพื่อนและเพื่อนบ้าน ($\bar{X} = 1.61$)

3.3 การสนับสนุนทางสังคมจากญาติพี่น้อง

การศึกษาการการสนับสนุนทางสังคมการสนับสนุนทางสังคมจากญาติพี่น้อง ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ คือ การได้รับกำลังใจจากญาติพี่น้องเมื่อเจอปัญหาในชีวิต การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากญาติพี่น้อง การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากญาติพี่น้อง การได้รับการยกย่องและชื่นชมจากญาติพี่น้อง

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนทางสังคมจากญาติพี่น้อง

การสนับสนุนทางสังคมจากญาติพี่น้อง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การได้รับกำลังใจจากญาติพี่น้องเมื่อเจอปัญหาในชีวิต	2.36	0.63	สูง
การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากญาติพี่น้อง	2.11	0.67	ปานกลาง
การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากญาติพี่น้อง	2.18	0.59	ปานกลาง
การได้รับการยกย่องและชื่นชมจากญาติพี่น้อง	2.10	0.64	ปานกลาง
รวม	2.19	0.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 การสนับสนุนทางสังคมจากญาติพี่น้องโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจำนวน 1 ข้ออยู่ที่ระดับสูงและมีจำนวน 3 ข้ออยู่ที่ระดับปานกลาง ข้อที่อยู่ในระดับสูง คือการได้รับกำลังใจจากญาติพี่น้องเมื่อเจอปัญหาในชีวิต ($\bar{X} = 2.36$) และข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่อยู่ในระดับปานกลางที่มีค่ามากที่สุดคือ การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 2.18$) รองลงมาการได้รับการยกย่องและชื่นชมจากญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 2.11$) และการได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 2.10$)

3.4 การสนับสนุนทางสังคมจากตัวแทนภาครัฐ

การศึกษาการสนับสนุนทางสังคมจากตัวแทนภาครัฐ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ คือ การไม่ได้รับความสนใจจากตัวแทนภาครัฐ เมื่อเจอปัญหาชีวิตในด้านต่าง ๆ การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากตัวแทนภาครัฐ การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากตัวแทนภาครัฐและการได้รับการยกย่องและชื่นชมจากตัวแทนภาครัฐ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนทางสังคมจากตัวแทนภาครัฐ

การสนับสนุนทางสังคมจากตัวแทนภาครัฐ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การไม่ได้รับความสนใจจากตัวแทนภาครัฐ เมื่อเจอปัญหาชีวิตในด้านต่าง ๆ	1.68	0.67	ปานกลาง
การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากตัวแทนภาครัฐ	1.51	0.59	ต่ำ
การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากตัวแทนภาครัฐ	1.58	0.57	ต่ำ
การได้รับการยกย่องและชื่นชมจากตัวแทนภาครัฐ	1.41	0.60	ต่ำ
รวม	1.55	0.46	ต่ำ

จากตารางที่ 17 การสนับสนุนทางสังคมจากตัวแทนภาครัฐโดยรวมอยู่ที่ระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจำนวน 1 ข้ออยู่ที่ระดับปานกลางและจำนวน 3 ข้ออยู่ที่ระดับต่ำ ข้อที่อยู่ระดับปานกลางคือการไม่ได้รับความสนใจจากตัวแทนภาครัฐ เมื่อเจอปัญหาชีวิตในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.68$) ข้อที่อยู่ระดับต่ำ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุด การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากตัวแทนภาครัฐ ($\bar{X} = 1.58$) รองลงมาการได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากตัวแทนภาครัฐ ($\bar{X} = 1.51$) และการได้รับการยกย่องและชื่นชมจากตัวแทนภาครัฐ ($\bar{X} = 1.41$)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

การศึกษาคุณภาพชีวิต ได้ใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) มีจำนวนทั้งหมด 26 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย 7 ข้อ ด้านจิตใจ 6 ข้อ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม 3 ข้อ ด้านสิ่งแวดล้อม 8 ข้อ ในส่วนของข้อที่ 1 และข้อที่ 26 เป็นตัวชี้วัดที่อยู่ในหมวดทั่วไปและไม่นำมารวมอยู่ในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.1 หมวดทั่วไป	2.80	0.63	ปานกลาง
4.2 ด้านร่างกาย	3.34	0.49	ปานกลาง
4.3 ด้านจิตใจ	3.49	0.45	ปานกลาง
4.4 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	3.18	0.59	ปานกลาง
4.5 ด้านสิ่งแวดล้อม	2.97	0.10	ปานกลาง
รวม	3.16	0.38	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ทั้ง 5 ด้านโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มากที่สุด คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.49$) รองลงมาคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.34$) คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ($\bar{X} = 3.18$) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.97$) และหมวดทั่วไป ($\bar{X} = 2.80$)

4.1 หมวดทั่วไป

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตหมวดทั่วไป

คุณภาพชีวิตหมวดทั่วไป	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การพอใจกับสุขภาพในตอนนี	3.33	0.85	ปานกลาง
26. การมีคุณภาพชีวิตที่ดี (ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี)	2.28	0.95	ไม่ดี
รวม	2.80	0.63	ปานกลาง

ตารางที่ 19 พบว่า คุณภาพชีวิตหมวดทั่วไปโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การพอใจกับสุขภาพในตอนนีมีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) และด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี (ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี) อยู่ในระดับไม่ดี ($\bar{X} = 2.28$)

4.2 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. การเจ็บป่วยตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการ	2.90	0.87	ปานกลาง
3. การมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวัน (ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน)	3.54	0.80	ปานกลาง
4. การพอใจกับการนอนหลับของท่าน	3.53	0.87	ปานกลาง
10. การรู้สึกพอใจที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน	3.49	0.87	ปานกลาง
11. การจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน	2.82	1.07	ปานกลาง
12. การพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมา	3.39	0.89	ปานกลาง
24. การสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง	3.68	1.00	ดี
รวม	3.34	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 พบว่า คุณภาพชีวิตด้านร่างกายโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีจำนวน 1 ข้อ อยู่ที่ระดับดี คือการสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.68$) และจำนวน 6 ข้ออยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย การมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวัน (ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน) ($\bar{X} = 3.54$) การพอใจกับการนอนหลับของท่าน ($\bar{X} = 3.53$) การรู้สึกพอใจที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน ($\bar{X} = 3.49$) การพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมา ($\bar{X} = 3.39$) การเจ็บป่วยตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการ ($\bar{X} = 2.90$) การจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน ($\bar{X} = 2.82$)

4.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. การรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง)	3.59	0.79	ปานกลาง
6. การมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ	3.63	0.69	ปานกลาง
7. การรู้สึกพอใจในตนเอง	3.79	0.83	ดี
8. การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเอง	3.76	0.94	ดี
9.การมีความรู้สึกไม่ดี เช่น เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล	2.39	0.99	ปานกลาง
23. การรู้สึกว่าชีวิตท่านมีความหมาย	3.77	0.87	ดี
รวม	3.49	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 พบว่า คุณภาพชีวิตด้านจิตใจโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีจำนวน 3 ข้อที่อยู่ในระดับดี เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ข้อที่อยู่ในระดับดีคือ การรู้สึกพอใจในตนเอง ($\bar{X} = 3.79$) รองลงมาการรู้สึกว่าชีวิตท่านมีความหมาย ($\bar{X} = 3.77$) การยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเอง ($\bar{X} = 3.76$) และจำนวน 3 ข้ออยู่ที่ระดับปานกลางเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย การมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.63$) การรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) ($\bar{X} = 3.59$) และการมีความรู้สึกไม่ดี เช่น เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล ($\bar{X} = 2.39$)

4.4 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13. การพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา	3.28	0.78	ปานกลาง
14. การพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ	3.01	0.75	ปานกลาง
25. การพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีการทำให้ผ่อนคลายลงได้รวมถึง การช่วยตนเองหรือการมีเพศสัมพันธ์)	3.22	0.93	ปานกลาง
รวม	3.18	0.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 22 พบว่า คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทั้ง 3 ข้ออยู่ที่ระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือการพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา ($\bar{X} = 3.28$) การพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีการทำให้ผ่อนคลายลงได้รวมถึง การช่วยตนเองหรือการมีเพศสัมพันธ์) ($\bar{X} = 3.22$) และการพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ ($\bar{X} = 3.01$)

4.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
15. การรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดี	2.89	0.92	ปานกลาง
16. การพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้	2.96	0.89	ปานกลาง
17. การมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น	3.06	0.75	ปานกลาง
18. การพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น	2.75	0.82	ปานกลาง
19. การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน	2.94	0.84	ปานกลาง
20. การมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด	3.07	0.87	ปานกลาง
21. สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่าน	3.17	0.74	ปานกลาง
22. การพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน	2.92	0.81	ปานกลาง
รวม	2.97	0.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 23 พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่าน ($\bar{X} = 3.17$) การมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด ($\bar{X} = 3.07$) การมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น ($\bar{X} = 3.06$) การพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ ($\bar{X} = 2.96$) การได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน ($\bar{X} = 2.94$) การพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน ($\bar{X} = 2.92$) การรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดี ($\bar{X} = 2.89$) และการพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น ($\bar{X} = 2.75$)

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดย
ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 310 หน่วย มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 255 หน่วย ได้เสนอปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ตามรายด้านของเครื่องวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อยตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เสนอปัญหาและข้อเสนอแนะแล้ว พบว่า มีปัญหา 2 ด้าน ที่กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะมากที่สุด คือ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 192 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 75.29 รองลงมา ปัญหาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จำนวน 63 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 24.71 (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน	192	75.29
2. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	63	24.71
รวม	255	100.00

1. ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในโครงการฯ มีจำนวน 192 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 75.29 ที่เสนอปัญหา และแนวทางแก้ไข (ตาราง 25)

ตารางที่ 25 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมใน โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (ก้นตนา)

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในโครงการฯ	ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา
1. ปัญหาจากเพื่อนบ้านส่งเสียงดัง เช่นการทะเลาะวิวาทของสมาชิกในครอบครัว การเปิดเพลง การตั้งวงดื่มสุราและการตั้งบ่อนเล่นการพนัน	- การเคหะควรจัดชี้แจงกฎระเบียบการอยู่อาศัยในอาคารชุด - ควรมีความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎระเบียบต่าง ๆ
2. ปัญหาการมีส่วนร่วมของกลุ่มวัยรุ่น เช่นการจับกลุ่มแข่งรถมอเตอร์ไซด์ เสพและค้ายาเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	- ควรมีกิจกรรมให้กลุ่มวัยรุ่นได้เข้ามามีบทบาทความรับผิดชอบในการเป็นหูเป็นตาในชุมชน - จัดกิจกรรมนันทนาการ เช่นกีฬา ดนตรี เพื่อให้เด็ก ๆ ได้แสดงออกในกิจกรรมที่สร้างสรรค์
3. ปัญหาด้านความสะอาดทั้งในอาคาร ทางเดิน และบริเวณโดยรอบอาคาร สนามเด็กเล่น สนามหญ้า	- ควรจัดกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาดในอาคาร เช่น การจัดประกวดด้านความสะอาดของอาคาร - นิติบุคคลที่ดูแลโครงการฯต้องกำกับแม่บ้านให้ทำความสะอาดทุกวันและควรมีหัวหน้าแม่บ้านตรวจการทำงานของแม่บ้านด้วย
4. ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ห้องถูกจี้ด รถมอเตอร์ไซด์ถูกขโมย รภป.มีจำนวนน้อยและหย่อนสมรรถภาพในการทำงาน	- เพิ่มจำนวน รภป. ให้มากกว่าปัจจุบัน - รภป. ควรเดินตรวจอาคาร ลานจอดรถ แทนการประจำป้อมยามเพียงอย่างเดียว - เมื่อมีการขนย้ายสิ่งของออกจากโครงการ เจ้าของห้องต้องแจ้งนิติบุคคลให้ทราบด้วย - การเคหะควรจัดให้มีการอบรมตำรวจบ้าน

ตารางที่ 25 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมใน โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) (ต่อ)

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในโครงการฯ	ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา
	<p>เพื่อช่วยกันดูแลทรัพย์สินของลูกบ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเคหะควรประสานความร่วมมือกับสภอ. บางแม่นางในการเพิ่มจุดตรวจในโครงการฯ
5. ปัญหาด้านที่จอดรถมีน้อยไม่เพียงพอกับความ ต้องการและขาดการจัดระเบียบในการจอดรถทำให้เสียพื้นที่และเกิดทัศนียภาพที่ไม่น่ามอง	<ul style="list-style-type: none"> - จัดระเบียบการจอดรถโดยการตีเส้น ทางโค้ง และทางแยกห้ามจอด มีสติ๊กเกอร์รถที่ปัก อาศัยในโครงการฯ - ควรมีที่จอดรถมอเตอร์ไซด์และจักรยานเพื่อ ความปลอดภัยและความเป็นระเบียบรวมทั้ง ลดความสิ้นเปลืองพื้นที่จอดรถ
6. ปัญหาด้านทำเลที่ตั้งของโครงการไม่เหมาะสม การคมนาคมไม่สะดวก รถโดยสารสาธารณะมี น้อย รอนาน ไม่มีป้ายและศาลารอรถทำให้เสี่ยง ต่ออันตรายเพราะเป็นทางโค้งและถนนมีเพียง 2 เลน	<ul style="list-style-type: none"> - การเคหะควรสร้างศาลาที่รอรถหน้าโครงการ เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการรถ สาธารณะ
7. ร้านค้าในโครงการมีน้อย ตลาดมีขนาดเล็กไม่มี สินค้าที่หลากหลาย จำนวนร้านค้ามีน้อย ต้อง เดินทางไปซื้อของนอกหมู่บ้านซึ่งห่างไกลมาก	<ul style="list-style-type: none"> - ควรปรับปรุงตลาดที่มีในโครงการฯ ให้มี ร้านค้าเพิ่มมากขึ้นและควรแยกตลาดออกจาก สนามฟุตบอล - ควรส่งเสริมให้มีสหกรณ์ร้านค้าในหมู่บ้าน
8. ปัญหาเรื่องระบบสาธารณูปโภค ตู้โทรศัพท์ สาธารณะมีจำนวนน้อย อยู่ห่างไกล คุณภาพ น้ำประปาไม่ดี น้ำไหลช้าโดยเฉพาะชั้น 4 และ 5 แสงสว่างจากไฟฟ้าไม่ทั่วถึงทำให้บางจุดของ หมู่บ้านมืดเสี่ยงต่อโจรผู้ร้าย	<ul style="list-style-type: none"> - ควรเพิ่มตู้โทรศัพท์สาธารณะให้มากขึ้น - ปรับปรุงแรงดันระบบน้ำประปา - ควรทำความสะอาดถังเก็บน้ำประปา เพื่อให้ น้ำมีคุณภาพดี ไม่มีกลิ่นและตะกอน - ควรเพิ่มแสงสว่างนอกเหนือจากไฟตามถนน ในจุดที่มีความเสี่ยง เช่น บริเวณริมรั้ว

ตารางที่ 25 ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมใน โครงการบ้าน
เอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) (ต่อ)

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในโครงการฯ	ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา
9. ปัญหากลิ่นเหม็นจากขยะตกค้าง ถึงขยะมีไม่เพียงพอ การทิ้งขยะนอกถัง	<ul style="list-style-type: none"> - ควรเปลี่ยนหลอดไฟที่ชำรุดในอาคารบริเวณทางเดินเมื่อได้รับแจ้งอย่างรวดเร็ว - ควรให้มีการจัดเก็บขยะทุกวันเพื่อจะได้ไม่มีขยะตกค้างซึ่งจะทำให้มีกลิ่น - เพิ่มปริมาณถังขยะให้เพียงพอกับปริมาณของขยะในหมู่บ้าน - รมรงค์การคัดแยกขยะก่อนการทิ้งและทิ้งให้ถูกกับถังขยะประเภทต่าง ๆ
10. ปัญหาการกระทำผิดกฎระเบียบของการอยู่อาศัยในอาคารชุด เช่นการวางสิ่งของบริเวณทางเดิน การเลี้ยงสัตว์ การตากผ้า ฯลฯ	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อนการส่งมอบห้องพักการเคหะควรจัดให้มีการให้ความรู้ในเรื่องการอยู่อาศัยในอาคารชุด - ติดป้ายแสดงข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามในการพักอาศัยในอาคารชุด - ควรมีการใช้กฎระเบียบอย่างจริงจังกับผู้ฝ่าฝืน
11. ปัญหาด้านโครงสร้างของอาคาร เช่น การทรุดตัวของตึก รอยร้าว การรั่วซึมของน้ำระหว่างชั้นก๊อกรั่วคุณภาพต่ำ ผนังห้องขึ้นรา กระจกบึ้งร้อน	<ul style="list-style-type: none"> - การเคหะควรส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบและดำเนินการแก้ไขอย่างรวดเร็ว
12. ปัญหาเรื่องสัตว์เลี้ยงคลาน เช่น งู อาศัยอยู่ในโพรงใต้อาคาร แมลงและยุง มีจำนวนมาก	<ul style="list-style-type: none"> - การเคหะควรประสานความร่วมมือกับอบต. และเทศบาลตำบลบางใหญ่ในการกำจัดยุงลาย
13. ปัญหาด้านการรับรู้ข่าวสารของหมู่บ้านล่าช้า และไม่ได้รับทราบข่าวสารของหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีบอร์ดแจ้งข่าวสารประจำอาคาร - ควรมีการประชาสัมพันธ์ตามสายในชุมชน - คณะกรรมการชุมชนต้องมีผู้ที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 25 ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมใน โครงการบ้าน
เอื้ออาทรนนทบุรี (ก้นตนา) (ต่อ)

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในโครงการฯ	ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา
	ในอาคารนั้น ๆ เป็นกรรมการด้วยเพื่อจะได้ นำข่าวสารต่าง ๆ ไปแจ้งให้ผู้อยู่อาศัยทราบ
14. ปัญหาด้านสนามกีฬาที่มีน้อยและถูกแบ่งเป็น ตลาดทำให้ไม่สามารถเล่นฟุตบอลได้ สนาม เด็กเล่นอุปกรณ์เครื่องเล่นมีน้อยและชำรุด สนามหญ้าสกปรกถูกใช้เป็นที่ถ่ายอุจจาระของ สุนัข	- การเคหะควรจัดให้มีสนามกีฬาอย่างเป็น สัดส่วนและไม่ควรแบ่งครึ่งหนึ่งเป็นตลาด - คิดป้ายประชาสัมพันธ์ไม่เล็กลงตัวในอาคาร ชุดและไม่นำสุนัขไปถ่ายอุจจาระที่สนาม หญ้า
15. ปัญหาครว้เรือนใน โครงการขาดความสามัคคี	- การเคหะควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความ สามัคคีในชุมชนแต่ควรศึกษาความต้องการ ของคนในชุมชนด้วยว่าต้องการกิจกรรม แบบใดเพื่อไม่ให้เป็นการสูญเปล่าเพราะคน มาร่วมกิจกรรมน้อย
16. รายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายใน ชีวิตประจำวัน	- การเคหะควรจัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพขึ้น ในชุมชนเพื่อช่วยให้คนในชุมชนมีอาชีพ เสริม สร้างรายได้ ไม่เอาเวลาไปตั้งบ่อนการ พนัน - การเคหะควรให้ความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจ พอเพียง การจัดทำบัญชีครัวเรือน การสร้าง รายได้เสริมในครอบครัว

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ปัญหาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จำนวน 63 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 24.71 ได้เสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางสังคมในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (ก้นตนา)

ปัญหาความสัมพันธ์ทางสังคม	ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา
1. ปัญหาด้านความสามารถในการบริหารงานของนิติบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> - การบริหารงานของนิติบุคคลควรเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของลูกบ้านไม่ใช่ทำหน้าที่เพียงเก็บค่าน้ำและค่าขยะ - การรับเรื่องร้องเรียนของลูกบ้านควรดำเนินการแก้ไขอย่างรวดเร็วและปฏิบัติให้เห็นผล - นิติบุคคลควรติดตามการปฏิบัติงานของแม่บ้านและรปภ. - ประสานงานกับการเคหะในการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของลูกบ้าน
2. ปัญหาการเปลี่ยนนิติบุคคลบ่อย	<ul style="list-style-type: none"> - การเคหะควรมีวิธีการสรรหานิติบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการอาคารชุดและผู้อยู่อาศัยในโครงการฯ
3. ปัญหาการเมืองท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการประสานงาน กันระหว่างเทศบาลกับอบต. ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำและนำไปสู่การแตกแยกในชุมชน

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) โดยจำแนกตามข้อมูลลักษณะทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน รายได้ครัวเรือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย จำนวนผู้อยู่อาศัยการเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย

6.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบ t-test

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	133	3.24	.405		
				1.647	.200
หญิง	177	3.17	.371		

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ไม่แตกต่างกัน

6.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน รายได้ครัวเรือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย และจำนวนผู้อยู่อาศัย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ดังรายละเอียดในตารางที่ 28 – 47

ตารางที่ 28 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ต่ำกว่า 20 ปี	17	3.29	.525	ปานกลาง
21 - 30 ปี	54	3.29	.364	ปานกลาง
31 – 40 ปี	117	3.18	.399	ปานกลาง
มากกว่า 40 ปี	122	3.16	.358	ปานกลาง

จากตารางที่ 28 พบว่า ผู้อยู่อาศัยในโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลาง โดยกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีอายุอยู่ระหว่าง 21 - 30 ปี มีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลางมากที่สุด ($\bar{X} = 3.29$) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 40 ปี ($\bar{X} = 3.18, 3.16$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 29 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.865	3	.288	1.942	.123
ภายในกลุ่ม	45.448	306	.149		
รวม	46.313	309			

จากตารางที่ 29 พบว่า ผู้อยู่อาศัยในโครงการฯ ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการที่ก่อตั้งโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 30 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการ
 ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)
 จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
โสด	75	3.25	.487	ปานกลาง
สมรส	187	3.18	.334	ปานกลาง
หย่า/หม้าย/แยกกันอยู่	48	3.18	.406	ปานกลาง

จากตารางที่ 30 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลาง โดยกลุ่มที่มี
 สถานภาพโสดมีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลางมากที่สุด ($\bar{X} = 3.25$) รองลงมาคือกลุ่มที่มีสถานภาพ
 สมรสและกลุ่มที่มีสถานภาพหย่า/หม้าย/แยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.18$)

ตารางที่ 31 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดย
 ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามสถานภาพสมรส

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.283	2	.142		
				.944	.390
ภายในกลุ่ม	46.030	307	.150		
รวม	46.313	309			

จากตารางที่ 31 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีคุณภาพชีวิตใน
 การอยู่อาศัยในโครงการที่ก่อตั้งโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่ได้รับการศึกษา	13	2.93	.465	ปานกลาง
ประถมศึกษา	62	3.12	.372	ปานกลาง
มัธยมศึกษาตอนต้น	65	3.13	.255	ปานกลาง
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	80	3.22	.313	ปานกลาง
ปวส./อนุปริญญา	30	3.16	.498	ปานกลาง
ปริญญาตรี	47	3.35	.493	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	13	3.52	.278	ปานกลาง

จากตารางที่ 32 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลาง โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลางมากที่สุด ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาคือกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ปวส./อนุปริญญา มัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาและกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.35, 3.22, 3.16, 3.13, 3.12, 2.93$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 33 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.076	6	.679	4.873	.000**
ภายในกลุ่ม	42.237	303	.139		
รวม	46.313	309			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 33 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe')

ตารางที่ 34 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการ
ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เป็นรายคู่ที่มีระดับ
การศึกษาต่างกัน

ระดับ การศึกษา	$\bar{X}$	ไม่ได้รับ การศึกษา	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ไม่ได้รับ การศึกษา	2.93	-						
ประถมศึกษา	3.12	-0.189	-					
มัธยมศึกษา ตอนต้น	3.13	-0.196	-0.008	-				
มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ ปวช.	3.22	-0.287	-0.099	-0.091	-			
ปวส./ อนุปริญญา	3.16	-0.221	-0.033	-0.025	0.066	-		
ปริญญาตรี	3.35	-0.414	-0.225	-0.217	-0.126	-0.192	-	
สูงกว่า ปริญญาตรี	3.52	-0.589**	-0.400	-0.392	-0.302	-0.367	-0.175	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 34 จากการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีระดับการศึกษา
ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทร
นนทบุรีต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือไม่ได้รับการศึกษากับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่
มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.52$) มีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษา ($\bar{X} =$
2.93) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 35 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการ
 ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)
 จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

สถานภาพการทำงาน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	14	2.98	.562	ปานกลาง
กำลังหางานทำ/ว่างงาน	14	3.19	.334	ปานกลาง
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	73	3.08	.392	ปานกลาง
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	43	3.30	.389	ปานกลาง
พนักงานบริษัท	141	3.25	.367	ปานกลาง
นักเรียน/นักศึกษา	10	3.42	.301	ปานกลาง
อื่น ๆ	15	3.07	.197	ปานกลาง

จากตารางที่ 35 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลางโดยกลุ่มที่เป็นนักเรียน/นักศึกษามีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลางมากที่สุด ($\bar{X} = 3.42$) รองลงมาคือ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท กำลังหางานทำ/ว่างงาน ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อื่น ๆ และไม่ได้ประกอบอาชีพมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.30, 3.25, 3.19, 3.08, 3.07, 2.98$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดย
 ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.068	6	.511	3.583	.002*
ภายในกลุ่ม	43.245	303	.143		
รวม	46.313	309			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 36 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัย
 ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ตารางที่ 37 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการ
 ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เป็นรายคู่ที่มี
 สถานภาพการทำงานแตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

สถานภาพการทำงาน	$\bar{X}$	ไม่ได้	กำลังหา	ประกอบ	รับราชการ	พนักงาน	นักเรียน /	อื่น ๆ
		ประกอบอาชีพ	งานทำ / ว่างงาน	ธุรกิจ ส่วนตัว / ค้าขาย	/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	บริษัท / ห้าง / ร้าน / โรงงาน	นักศึกษา	
		2.98	3.19	3.08	3.30	3.25	3.42	3.07
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	2.98	-						
กำลังหา งานทำ / ว่างงาน	3.19	-.212	-					
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว/ค้าขาย	3.08	-.107	.105	-				
รับราชการ / พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	3.30	-.317	-.106	-.210	-			
พนักงานบริษัท / ห้าง / ร้าน / โรงงาน	3.25	-.267	-.056	-.161	.050	-		
นักเรียน / นักศึกษา	3.42	-.437	-.226	-.331	-.120	-.170	-	
อื่น ๆ	3.07	-.089	.123	.018	.229	.179	.349	-

จากตารางที่ 37 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน เมื่อวิเคราะห์
 เป็นรายคู่แล้วไม่พบว่ามีคู่ใดที่มีคุณภาพชีวิตในการอาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ
 โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกัน

ตารางที่ 38 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการ
ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามรายได้

รายได้ครัวเรือน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	58	3.12	.441	ปานกลาง
10,001 – 20,000 บาท	169	3.18	.351	ปานกลาง
20,001 – 30,000 บาท	54	3.19	.304	ปานกลาง
30,001 – 40,000 บาท	15	3.36	.615	ปานกลาง
40,001 – 50,000 บาท	5	3.22	.147	ปานกลาง
มากกว่า 50,000 บาท	9	3.73	.340	ดี

จากตารางที่ 38 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตในการอาศัยอยู่ในโครงการที่
ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) อยู่ในระดับดีเพียงกลุ่มเดียว คือ รายได้
มากกว่า 50,000 บาท ($\bar{X} = 3.73$) นอกจากนั้นมีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลาง ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้
30,001 – 40,000 บาท รายได้ 40,001 – 50,000 บาท รายได้ 20,001 – 30,000 บาท รายได้ 10,001 –
20,000 บาทและรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.36, 3.22, 3.19, 3.18, 3.12$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 39 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดย
ภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.344	5	.669	4.732	.000*
ภายในกลุ่ม	42.969	304	.141		
รวม	46.313	309			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 39 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ตารางที่ 40 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการ
 ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เป็นรายคู่ที่มีรายได้
 แตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe')

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า	10,001	20,001	30,001	40,001	มากกว่า
		10,000	- 20,000	-30,000	- 40,000	- 50,000	50,000
		3.12	3.18	3.19	3.36	3.22	3.73
ต่ำกว่า 10,000	3.12	-					
10,001 – 20,000	3.18	-.056	-				
20,001 – 30,000	3.19	-.071	-.016	-			
30,001 – 40,000	3.36	-.238	-.183	-.167	-		
40,001 – 50,000	3.22	-.100	-.044	-.029	.138	-	
มากกว่า 50,000	3.73	-.607*	-.552*	-.536*	-.369	-.508	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 40 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการอาศัยอยู่ใน
 โครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ คือ
 คู่ที่ 1 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท กับ รายได้มากกว่า 50,000 บาท คู่ที่ 2 กลุ่มที่มีรายได้ 10,001 – 20,000
 บาท กับ กลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท และคู่ที่ 3 กลุ่มที่มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท กับ กลุ่มที่
 มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท โดยกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท ($\bar{X} = 3.73$) มีคุณภาพชีวิตดีกว่า
 กลุ่มที่มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท ($\bar{X} = 3.19$) กลุ่มที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท ($\bar{X} = 3.18$) และ
 กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.12$) บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ
 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 41 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการ
 ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตาม
 ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อยู่	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
น้อยกว่า 1 ปี	31	3.44	.476	ปานกลาง
1 ปี	32	3.03	.407	ปานกลาง
2 ปี	73	3.22	.300	ปานกลาง
3 ปี	91	3.17	.361	ปานกลาง
4 ปี	60	3.17	.374	ปานกลาง
มากกว่า 4 ปี	23	3.20	.478	ปานกลาง

จากตารางที่ 41 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการที่
 ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) อยู่ที่ระดับปานกลางทุกกลุ่ม โดยมี
 ระยะเวลาที่อยู่อาศัยน้อยกว่า 1 ปี, 2 ปี, มากกว่า 4 ปี, 3 ปี และ 4 ปี, 1 ปี ($\bar{X}$ = 3.44, 3.22, 3.20, 3.17,
 3.03 ตามลำดับ)

ตารางที่ 42 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ
 โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.921	5	.584	4.092	.001*
ภายในกลุ่ม	43.393	304	.143		
รวม	46.313	309			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 42 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีคุณภาพชีวิตใน
 การอยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ตารางที่ 43 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการ
 ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) เป็นรายคู่ที่มีระยะเวลา
 อยู่อาศัยแตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ระยะเวลา อยู่อาศัย	$\bar{X}$	น้อยกว่า 1 ปี	1 ปี	2 ปี	3 ปี	4 ปี	มากกว่า 4 ปี
น้อยกว่า 1 ปี	3.34	-					
1 ปี	3.03	.412*	-				
2 ปี	3.22	.224	-.187	-			
3 ปี	3.17	.276*	-.136	.051	-		
4 ปี	3.17	.275	-.137	.050	-.001	-	
มากกว่า 4 ปี	3.20	.240	-.172	.016	-.036	-.035	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 43 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการ
 อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกัน
 จำนวน 2 คู่ คือ คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยน้อยกว่า 1 ปี กับ กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลา
 อาศัยอยู่ 1 ปี และคู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยน้อยกว่า 1 ปี กับ กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลา
 อาศัยอยู่ 3 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยน้อยกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 3.34$) มีคุณภาพชีวิตในการอยู่
 อาศัยในโครงการฯ ดีกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ 3 ปี ($\bar{X} = 3.17$) และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลา
 อาศัยอยู่ 1 ปี ($\bar{X} = 3.03$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 44 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการ
 ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามจำนวน
 ผู้อยู่อาศัย

จำนวนผู้อยู่อาศัย	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1 คน	42	3.22	.490	ปานกลาง
2 คน	105	3.25	.400	ปานกลาง
3 คน	62	3.18	.394	ปานกลาง
4 คน	75	3.10	.295	ปานกลาง
มากกว่า 4 คน	26	3.26	.328	ปานกลาง

จากตารางที่ 44 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการที่
 ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) อยู่ที่ระดับปานกลางทุกกลุ่ม โดยมี
 จำนวนผู้อยู่อาศัย มากกว่า 4 คน จำนวนผู้อยู่อาศัย 2 คน จำนวนผู้อยู่อาศัย 1 คน จำนวนผู้อยู่อาศัย 3 คน
 และจำนวนผู้อยู่อาศัย 4 คน ($\bar{X}$ = 3.26, 3.25, 3.22, 3.18, 3.10 ตามลำดับ)

ตารางที่ 45 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ
 โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามจำนวนผู้อยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.221	4	.305	2.065	.085
ภายในกลุ่ม	45.092	305	.148		
รวม	46.313	309			

จากตารางที่ 45 พบว่า ผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีจำนวนผู้อยู่อาศัยต่างกัน มีคุณภาพชีวิตใน
 การอยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 46 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิก ชมรม/กลุ่มในชุมชน

สถานภาพการเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มในชุมชน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ไม่เป็น	278	3.19	.394	1.502	.221
เป็น	32	3.28	.316		

จากตารางที่ 46 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่ม ในชุมชนต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 47 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน

การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ไม่ได้เข้าร่วม	175	3.20	.433	5.651	.018
เข้าร่วม	135	3.19	.319		

จากตารางที่ 47 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ($\bar{X} = 3.20$) มีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ($\bar{X} = 3.19$)

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของชุมชน สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ตารางที่ 48 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของชุมชน สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา)

ตัวแปรที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
1. ลักษณะของชุมชน	.171**	.003
2. สัมพันธภาพในครอบครัว	.225**	.000
3. การสนับสนุนทางสังคม	.310**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 48 พบว่า ลักษณะของชุมชนกับคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($r = .171, p < .01$) สัมพันธภาพในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($r = .225, p < .01$) และการสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($r = .310, p < .01$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) สรุปผลการศึกษา ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ระดับคุณภาพชีวิต ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตรายด้านของผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.49$) ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.34$) ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ($\bar{X} = 3.18$) ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.97$) และหมวดทั่วไป ($\bar{X} = 2.80$) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) พบว่าปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 75.29) ได้แก่ เพื่อนบ้านส่งเสียงดัง การมีวัสดุของของกลุ่มวัยรุ่น ความสะอาดทั้งในอาคาร ทางเดินและบริเวณโดยรอบอาคาร สนามเด็กเล่น สนามหญ้า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่จอดรถมีน้อยและขาดการจัดระเบียบในการจอดรถ ปัญหาด้านทำเลที่ตั้งของโครงการ การคมนาคมไม่สะดวก ร้านค้าในโครงการมีน้อย ตลาดมีขนาดเล็ก ปัญหาเรื่องระบบสาธารณูปโภค ตู้โทรศัพท์สาธารณะมีน้อย อยู่ห่างไกล คุณภาพน้ำประปาไม่ดี น้ำไหลช้า แสงสว่างจากไฟฟ้าไม่ทั่วถึงทำให้บางจุดของหมู่บ้านมีเสียงต่อโจรผู้ร้าย กลิ่นเหม็นจากขยะตกค้าง ถึงขยะมีไม่เพียงพอ การกระทำผิดกฎระเบียบของการอยู่อาศัยในอาคารชุด การวางสิ่งของบริเวณทางเดิน การเลี้ยงสัตว์ การตากผ้า ปัญหาด้านโครงสร้างของอาคาร การทรุดตัวของตึก รอยร้าว น้ำรั่วซึมระหว่างชั้น ก๊อกน้ำไม่มีคุณภาพ ผนังห้องขึ้นรา กระเบื้องปูพื้นร่อน ปัญหาเรื่องสัตว์เลื้อยคลาน แมลงและยุง ปัญหาด้านการรับรู้ข่าวสารของหมู่บ้านล่าช้าและไม่ได้รับทราบข่าวสารของหมู่บ้าน สนามกีฬามีน้อยและถูกแบ่งเป็นตลาดทำให้ไม่สามารถเล่นฟุตบอลได้ สนามเด็กเล่นอุปกรณ์เครื่องเล่นมีน้อยและชำรุด สนามหญ้าสกปรกถูกใช้เป็นที่ถ่ายอุจจาระของสุนัข ปัญหาการวิ่งเรือในโครงการขาดความสามัคคี ปัญหาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (ร้อยละ 24.71) ได้แก่ ปัญหาด้านความสามารถในการบริหารงานของนิติบุคคล ปัญหาการเปลี่ยนนิติบุคคลบ่อย ปัญหาการเมืองท้องถิ่น

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยใน โครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) จำแนกตามข้อมูลลักษณะทั่วไป พบว่า

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ ไม่แตกต่างกัน

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ ไม่แตกต่างกัน

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ ไม่แตกต่างกัน

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ผู้อยู่อาศัยที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.52$) มีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษา ($\bar{X} = 2.93$)

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบว่ามียุทธศาสตร์การทำงานใดที่มีคุณภาพชีวิตในการอาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) แตกต่างกัน

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ แตกต่างกันคือ กลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท ($\bar{X} = 3.73$) มีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท ($\bar{X} = 3.19$) กลุ่มที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท ($\bar{X} = 3.18$) และกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.12$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการ โดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในโครงการฯ แตกต่างกันคือกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยน้อยกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 3.34$) มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ ดีกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ 3 ปี ($\bar{X} = 3.17$) และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ 1 ปี ($\bar{X} = 3.03$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีจำนวนผู้อาศัยต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ ไม่แตกต่างกัน

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกชมรม/กลุ่ม ในชุมชนต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ ไม่แตกต่างกัน

ผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยในโครงการฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ($\bar{X} = 3.20$) มีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ($\bar{X} = 3.19$)

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชนสัมพันธ์ภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) พบว่า ลักษณะของชุมชนกับคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($r = .171, p < .01$) สัมพันธ์ภาพในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($r = .225, p < .01$) และการสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($r = .310, p < .01$)

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) 4 ด้าน คือด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ อยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจักรพงษ์ เกษื่น (2554) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง ได้พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง

สำหรับผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) มีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านจิตใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.49$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ มีสัมพันธ์ภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.35$) และได้รับการสนับสนุนทางสังคมของสมาชิกครอบครัวอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.34$) ทำให้มีจิตใจที่เข้มแข็งสามารถต่อสู้กับอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อัจฉรา นวจินดาและกาญจนา ลุศนันท์ (2543: 242) กล่าวว่า

ความผูกพัน ความรัก ความเข้าใจ การให้อภัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการปฏิบัติต่อกันอย่างอบอุ่นระหว่าง สามิ-ภรรยา ลูกและญาติพี่น้อง ถ้าครอบครัวใดมีความสัมพันธ์อันดีและมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก็จะเป็นเหมือนเกราะที่คุ้มครอบสมาชิกในครอบครัวให้เกิดความมั่นคงและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สำหรับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมพบว่ามีความเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.97$) ซึ่งเกิดจากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการดังกล่าว เช่น ปัญหาด้านมลพิษทางเสียงที่ส่งผลกระทบต่อการพักผ่อนหลับนอนทำให้การนอนหลับไม่เพียงพอซึ่งมีผลต่อสุขภาพและการทำงาน ปัญหาด้านขยะและสิ่งปฏิกูล ที่เกิดจากการทิ้งขยะไม่เป็นที่ จำนวนถังขยะมีน้อยไม่เพียงพอกับปริมาณขยะ หน่วยงานที่เก็บขยะไม่ได้มาเก็บขยะทุกวันทำให้มีขยะตกค้างส่งกลิ่นเหม็นและมีหนูเกิดขึ้นในโครงการฯ ตลอดจนปัญหาเสาเสาคอนกรีต ความไม่มั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เหล่านี้ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ในโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตอยู่ที่ระดับปานกลาง

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ในโครงการฯ จำแนกตามลักษณะทั่วไป พบว่า ด้านที่คุณภาพชีวิตไม่แตกต่างคือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การเป็นสมาชิกชมรม / กลุ่ม อาจเป็นเพราะผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกันเมื่อมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นในชุมชนก็ย่อมส่งผลกระทบไปถึงทุกคน เช่น มลภาวะทางเสียง เสียงดังจากเครื่องขยายเสียง เสียงรถมอเตอร์ไซด์ของเด็กวัยรุ่น ทุกหน่วยที่อาศัยย่อมได้ยินเหมือนกัน กลิ่นเหม็นจากขยะสิ่งปฏิกูลย่อมส่งกลิ่นโดยไม่สามารถแยกได้ว่าเพศใดจะได้รับการกลิ่นมากกว่ากัน ส่วนด้านที่คุณภาพชีวิตแตกต่างกัน คือ การศึกษาโดยพบว่าผู้ที่อยู่ในโครงการที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา อาจเป็นเพราะผู้ที่อยู่ในโครงการที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีย่อมมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งงานที่ดีกว่า การได้รับผลตอบแทนจากการทำงานที่มากกว่าย่อมมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา ด้านรายได้ พบว่า ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท อาจเป็นเพราะผู้ที่มีรายได้ที่มากกว่าทำให้มีโอกาสในการบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสิ่งตอบสนองความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย ด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัยในโครงการ พบว่าผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการฯ น้อยกว่า 1 ปี มีคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการ 1 ปีและ 3 ปี อาจเป็นเพราะปัญหาบางปัญหาเช่นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในโครงการฯ จะมีความรุนแรงในช่วงเวลาที่เพิ่งเปิดโครงการฯ และคลี่คลายลงเมื่อเวลาผ่านไป เช่น การจัดการของเสียของผู้ที่อยู่ในโครงการฯ โดยพบว่าในช่วงที่เปิดโครงการฯ ใหม่ ๆ มีผู้พักอาศัยจำนวนน้อยตอนเช้าออกจากบ้านกลับมาอีกครั้งในตอนเย็นดังนั้นในช่วงเวลากลางวันไม่มีผู้คนทำให้มีจิ้งจกแมงค่อมขยะมูลฝอยและเมื่อเวลาผ่านไปมีผู้พักอาศัยในโครงการฯ มากขึ้นมีเพื่อนบ้านช่วยกันสอดส่องดูแลทำให้ปัญหานี้หมดไปจากโครงการฯ ดังนั้นผู้ที่เข้ามาอยู่อาศัยน้อยกว่า 1 ปี จึงมีคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยจากการ

ถูกจัดห้องพักมากกว่าผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการมากกว่า 1 ปีและ 3 ปี นอกจากนี้ปัญหาด้านอื่น ๆ ที่พบในโครงการฯ ก็ได้รับการแก้ไขโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปบ้างแล้วดังนั้นผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่จะไม่พบปัญหาแล้วและทางโครงการฯ ได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น การเดินแอโรบิกที่เพิ่งมีขึ้นเมื่อต้นปี 2556 เป็นต้น ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่ากลุ่มผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่ากลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม อภิปรายได้ว่าเกณฑ์การประเมินคุณภาพชีวิตมีหลายเกณฑ์ เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้อาศัยอยู่ในโครงการฯ ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมอาจจะเป็นกลุ่มมีการศึกษาสูง มีงานทำ มีรายได้สูงก็อาจจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่ากลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของชุมชนกับคุณภาพชีวิต พบว่าการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตที่ระดับปานกลาง ($r = .310$) อาจเป็นเพราะการสนับสนุนทางสังคมมีแนวโน้มที่จะทำให้อุณหภูมิชีวิตด้านร่างกายด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมดีขึ้น การสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้านและญาติพี่น้องคือการช่วยเหลือและดูแลกันจากคนในชุมชนเอง ซึ่งการที่ชุมชนต่างมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทางสังคมในด้านต่าง ๆ ให้กับตัวบุคคล ย่อมนำคุณภาพชีวิตที่ดีมาสู่ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนในที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยอยู่ในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. กรณีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน ผู้ศึกษาเห็นว่ากระทรวงมหาดไทยควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น โดยส่งเสริมในด้านการจัดกิจกรรมให้ผู้ที่ยังอาศัยอยู่ในโครงการฯ ได้มีโอกาสในการเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชน ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่ยังอาศัยอยู่ในโครงการฯ ส่วนมากไม่ได้เป็นสมาชิกชมรม/กลุ่มในชุมชนและไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมหรืออาสาสมัครในชุมชน ทำให้ขาดความร่วมมือความสามัคคี เป็นสังคมที่อ่อนแอคนในสังคมต่างคนต่างอยู่ การพัฒนาให้ผู้ที่ยังอาศัยอยู่ในโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นโดยการส่งเสริมในด้านการจัดกิจกรรมในชุมชน เช่น การส่งเสริมกิจกรรมตำรวจบ้านจะช่วยในการแก้ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กิจกรรมรณรงค์ในด้านการรักษาความสะอาดอาจจัดให้มีการประกวดเรื่องความสะอาดประจำอาคาร การมีป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศของความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อส่วนรวมของชุมชน

2. จากการศึกษาความสัมพันธ์ สัมพันธภาพในครอบครัวและการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกครอบครัว พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิต ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรมีการส่งเสริมให้เกิดชมรมครอบครัวสัมพันธ์ขึ้นในชุมชน มีการประกวดพ่อแม่ ลูกตัวอย่างในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระดับครอบครัวแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้นมีการชี้ให้เห็นถึงการแสดงบทบาทที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว เพื่อเป็นแบบอย่างให้เพื่อนสมาชิกในชุมชน และการมีครอบครัวที่อบอุ่นก็จะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

สำหรับการศึกษารั้งต่อไป ควรมีการเพิ่มประเด็นในการศึกษาดังนี้

1. ควรขยายขอบเขตของการศึกษาให้ครอบคลุมโครงการของการเคหะแห่งชาติให้มากขึ้น เพื่อสะท้อนความเป็นอยู่ที่แท้จริงของชาวชุมชนการเคหะฯ และควรมีการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยในชุมชนในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด และเปรียบเทียบระหว่างชุมชนที่อยู่ในภาคต่างๆ ด้วย

2. ควรมีการนำแบบวัดคุณภาพชีวิตชุดอื่น ๆ เข้ามาศึกษาให้หลากหลายยิ่งขึ้นเพื่อให้ทราบถึงคุณภาพชีวิตของชาวชุมชนที่ครอบคลุมและเป็นแนวทางในการพัฒนาเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพของการเคหะแห่งชาติให้มีคุณภาพและเหมาะสมมากยิ่งขึ้นนำไปสู่แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวชุมชนของการเคหะที่เหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กฤติยา อนุวงศ์. (2554). การประเมินผลสำเร็จของชุมชนที่ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ กรณีศึกษาโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องอาคารแฝดเต่า. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กฤษณา ปลั่งเจริญศรี, บัณฑิต ผังนิรันดร์ และอรุณรุ่ง วงศ์กังวาน. (2554, กันยายน – ธันวาคม). *บุพปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทร ในเขตกรุงเทพมหานคร.วารสารสมาคมนักวิจัย (Journal of the Association of Researchers) .16 (3) บทคัดย่อ.*
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวง. (2548). รายงานผลการศึกษาโครงการกำหนดดัชนีคุณภาพชีวิต. เอกสารวิชาการ สมพ. 1 ลำดับที่ 23 เล่มที่ 3/2548. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กัญญ์วรา ศรีณรงค์. (2554). การศึกษาความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน โครงการบ้านเอื้ออาทรชุมชนเมืองพิษณุโลก ของการเคหะแห่งชาติ. ปรินญาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- การเคหะแห่งชาติ. (2544). *แผนงานพัฒนาที่อยู่อาศัยและแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 8. การเคหะแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย.*
- _____. (2545). โครงการนำร่อง “บ้านเอื้ออาทร”. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- _____. (2546). รายงานประจำปี 2546. กรุงเทพมหานคร : การเคหะแห่งชาติ.
- _____. (2548). รายงานประจำปี 2546. กรุงเทพมหานคร : การเคหะแห่งชาติ.
- _____. (2550). รายงานความก้าวหน้าโครง “การบ้านเอื้ออาทร” เดือนธันวาคม 2550. กรุงเทพมหานคร : การเคหะแห่งชาติ.
- จักรพงษ์ เกษเอ็น. (2554). *คุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษากรณีโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องอาคารแฝดเต่า. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*

- จำรัส คิ้วสุวรรณ. (2545). การพัฒนาตนเอง : พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ฉวีวรรณ เค้นไพบูลย์. (2549). ผลกระทบของการพัฒนาบ้านราคาถูกสำหรับผู้มีรายได้น้อยที่มีผล
ต่อการพัฒนาเมือง: กรณีศึกษาโครงการบ้านเอื้ออาทร รังสิตคลอง 3. คณะสถาปัตยกรรม
ศาสตร์และการผังเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉวีวรรณ เรืองอุทัย (2541). การศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานอพยพในจังหวัดสมุทรปราการ.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยหัว
เฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- จิตาภรณ์ สุขพัทธ์. (2543). ประสิทธิภาพในการให้บริการด้านที่อยู่อาศัยโดยการเคหะแห่งชาติ
ศึกษาเฉพาะชุมชนโครงการคลองกรุง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปัฐวิน วงศ์เสถียร, ปิตุภูมิ ยศปัญญาและเฉลิมพล ศรีสุทธิกุล. (2547). การศึกษาความพึงพอใจของ
ลูกบ้านเอื้ออาทร กรณีศึกษาบ้านเอื้ออาทรรังสิต คลอง 3 ระยะที่ 1. คณะพาณิชยศาสตร์
และการบัญชี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. หมวด 3 แนวนโยบายพื้นฐาน
แห่งรัฐเล่มที่ 24 ตอนที่ 47 ก. : 23 มาตรา 78, 79, 80 และ 85. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ. ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร :
อักษรเจริญทัศน์.
- วรรณ กุมารจันทร์. 2543. คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตภาคใต้ตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วันชัย ชนะวังน้อย และ ยงยุทธ พึ่งวงศ์ญาติ. (2542). คุณภาพชีวิตของชาวชุมชนแออัดในเขต
จังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิภาญดา วงศ์ชาติ. (2553). การประเมินโครงการบ้านเอื้ออาทรในจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชัย รูปขำดี และคณะ. (2542). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและ
ประชาคมจังหวัด. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิชนบทแห่งประเทศไทย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิภาพร มาพบสุข. (2545). การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม
วิชาการ.
- วิไลลักษณ์ ตั้งเจริญ. (2540). วิทยาศาสตร์พัฒนาชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.

- ศรัณย์ จูฑารีย์. (2550). การนำนโยบายสร้างที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโครงการบ้านเอื้ออาทร. คุยฎีนิพนธ์ปรัชญาคุยฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพมหานคร : ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2554). รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทยประจำปี 2554. สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. (2555). การประเมินผลสำเร็จตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติประจำปี 2553. วารสารพัฒนาสังคม ปีที่ 2 ฉบับที่ 14. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์และคณะ. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของคนไทย : ผลจากการดำเนินการของรัฐภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุชาติ หลักรวดและคณะ. (2541). ผลกระทบคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2541. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุชีรา สนธิสายสิงห์. (2550). การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุข กรณีศึกษาบ้านสนุ่น ตำบลท่าหลวง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์สาขารณศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนิศา คำเงิน. (2549). การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ก่อตั้งโดยภาครัฐ กรณีศึกษา โครงการบ้านเอื้ออาทรประชานิเวศน์ กับโครงการเคหะชุมชนหลักสี่. ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สุทธิพร บุญส่ง. (2550). คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร: ทริปเฟลด์กรุ๊ป.
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ. (2540). เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุด 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด. เชียงใหม่ : โรงพยาบาลสวนปรุง.
- โสภภาพร ร่มพุดทอง. (2554). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริหารจัดการชุมชนในโครงการบ้านเอื้ออาทร: กรณีศึกษาโครงการบ้านเอื้ออาทรพุทธมณฑล สาย 4, โครงการบ้านเอื้ออาทรพุทธมณฑล สาย 5 และโครงการบ้านเอื้ออาทรพุทธมณฑล สาย 5 (อ้อมน้อย) จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์เคหพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุก หิรัญรักษ์. (2539). โครงการศึกษาวิจัยทัศนคติของผู้อยู่อาศัยในโครงการอาคารชุดของ กคช.

ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อภิวัฒน์ บุญสาทร. (2548). การยอมรับคุณภาพการให้บริการชุมชนและความคาดหวังในคุณภาพ

ชีวิตศึกษานิเทศศาสตร์ : ผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรบางโหลง ประชาชนเวศน์ และ

หัวหมาก. การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ. บทคัดย่อ.

อัญชลี กัทรพงศ์สินธุ์. (2543). ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของ

ประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนแออัดวัดหนองใหญ่และเคหะรัชดาออเงิน เขตสายไหม

กรุงเทพมหานคร. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม).

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุรารักษ์ ศรีประเสริฐและกมลทิพย์ ศรีเดช. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยใน

โครงการบ้านเอื้ออาทรในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดมหาสารคาม. รายงานวิจัย. มหาสารคาม

: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เอกชัย ศุภวิทยาภินันท์. (2546). การประเมินโครงการบ้านเอื้ออาทรในการกระจายโอกาสการถือ

ครองที่อยู่อาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อย. ภาคนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร

: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ

เอกลักษณ์ ผาคำ. (2551). การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการบ้านเอื้ออาทรในจังหวัด

เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาอังกฤษ

Maslow, A.H. 1970. **Motivation and Personality**. New York : Harper & Brathers.

Yamane, Taro. (1967). **Elementary Sampling Theory**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall.

แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กรมสุขภาพจิต. (2555). “เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย

(WHOQOL – BREF – THAI)”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.dmh.go.th/test/whoqol/>. (วันที่ค้นข้อมูล : 29 มีนาคม 2555).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. มาสโลว์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://en.wikipedia.org/wiki/Abraham_Maslow. (วันที่ค้นข้อมูล : 12 มีนาคม 2555).

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กฤติยา อนุวงศ์. (2554). การประเมินผลสำเร็จของชุมชนที่ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ กรณีศึกษาโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องอาคารแฝดเช่า. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กฤษณา ปลั่งเจริญศรี, บัณฑิต ผังนิรันดร์ และอรุณรุ่ง วงศ์กังวาน. (2554, กันยายน – ธันวาคม). นุภาพจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารสมาคมนักวิจัย (Journal of the Association of Researchers) .16 (3) บทคัดย่อ.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวง (2548). รายงานผลการศึกษาโครงการกำหนดดัชนีคุณภาพชีวิต. เอกสารวิชาการ สมพ. 1 ลำดับที่ 23 เล่มที่ 3/2548. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กัญญ์วรา ศรีณรงค์. (2554). การศึกษาความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน โครงการบ้านเอื้ออาทรชุมชนเมืองพิษณุโลก ของการเคหะแห่งชาติ. ปริญญาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- การเคหะแห่งชาติ. (2544). แผนงานพัฒนาที่อยู่อาศัยและแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 8. การเคหะแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย.
- การเคหะแห่งชาติ. (2545). โครงการนำร่อง “บ้านเอื้ออาทร”. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- การเคหะแห่งชาติ. (2546). รายงานประจำปี 2546. กรุงเทพมหานคร : การเคหะแห่งชาติ.
- การเคหะแห่งชาติ. (2548). รายงานประจำปี 2546. กรุงเทพมหานคร : การเคหะแห่งชาติ.
- การเคหะแห่งชาติ. (2550). รายงานความก้าวหน้าโครงการ “การบ้านเอื้ออาทร” เดือนธันวาคม 2550. กรุงเทพมหานคร : การเคหะแห่งชาติ.

- จักรพงษ์ เกษเอ็น. (2554). **คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร**
ศึกษาศาสตร์โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องอาคารเฟลตเช่า. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
 บัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จำรัส ดวงสุวรรณ. (2545). **การพัฒนาตนเอง : พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน.** กรุงเทพมหานคร :
 สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ฉวีวรรณ เคนไปบุลย์. (2549). **ผลกระทบของการพัฒนาบ้านราคาถูกสำหรับผู้มีรายได้น้อยที่มีผลต่อ**
การพัฒนาเมือง: กรณีศึกษาโครงการบ้านเอื้ออาทร รังสิตคลอง 3. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 และการผังเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉวีวรรณ เรืองอุทัย (2541). **การศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานอพยพในจังหวัดสมุทรปราการ.**
 วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยหัวเฉียว
 เฉลิมพระเกียรติ.
- ฐิตาภรณ์ สุขพัทธ์. (2543). **ประสิทธิภาพในการให้บริการด้านที่อยู่อาศัยโดยการเคหะแห่งชาติ ศึกษา**
เฉพาะชุมชนโครงการคลองกรุง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร :
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปัฐวิน วงศ์เสถียร, ปิตุภูมิ ยศปัญญาและเฉลิมพล ศรีสุทธิกุล. (2547). **การศึกษาความพึงพอใจของ**
ลูกบ้านเอื้ออาทร กรณีศึกษานบ้านเอื้ออาทรรังสิต คลอง 3 ระยะที่ 1. คณะพาณิชยศาสตร์และ
 การบัญชี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. หมวด 3 แนวนโยบายพื้นฐาน
 แห่งรัฐเล่มที่ 24 ตอนที่ 47 ก. : 23 มาตรา 78, 79, 80 และ 85. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ. ศ. 2542.** กรุงเทพมหานคร :
 อักษรเจริญทัศน์.
- วรรณ กุมารจันทร์. 2543. **คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตภาคใต้ตอนบน.** วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วันชัย ชนะวังน้อย และ ยงยุทธ พึ่งวงศ์ญาติ. (2542). **คุณภาพชีวิตของชาวชุมชนแออัดในเขตจังหวัด**
ปทุมธานี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิภาดา วงศ์ชาติ. (2553). **การประเมินโครงการบ้านเอื้ออาทรในจังหวัดลำพูน.** วิทยานิพนธ์
 เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชัย รูปขำดี และคณะ. (2542). **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและ**
ประชาคมจังหวัด. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิชนบทแห่งประเทศไทย

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วิภาพร มาพบสุข. (2545). การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

วิไลลักษณ์ ตั้งเจริญ. (2540). วิทยาศาสตร์พัฒนาชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.

ศรัณย์ จิตารีย์. (2550). การนำนโยบายสร้างที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโครงการ

บ้านเอื้ออาทร. คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพมหานคร :

ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2554). รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทยประจำปี 2554. สำนักวิจัย

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. (2555). การประเมินผลสำเร็จ

ตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ ประจำปี 2553.

วารสารพัฒนาสังคม ปีที่ 2 ฉบับที่ 14. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์และคณะ. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของคนไทย : ผลจากการ

ดำเนินการของรัฐภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพมหานคร :

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุชาติ หลักกรดและคณะ. (2541). ผลกระทบคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2541. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุชีรา สนธิสายสิงห์.(2550). การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุข กรณีศึกษาบ้านสนุ่น ตำบลท่า

หลวง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่

: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุนิศรา คำเงิน. (2549). การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ก่อตั้งโดยภาครัฐ

กรณีศึกษา โครงการบ้านเอื้ออาทรประชานิเวศน์ กับโครงการเคหะชุมชนหลักสี่. ปริญญา

วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

สุทธิพร บุญส่ง. (2550). คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต.กรุงเทพมหานคร: ทริปเฟ็ล

กรุ๊ป.

สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ. (2540). เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก

ชุด 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด. เชียงใหม่ : โรงพยาบาลสวนปรุง.

โสภาพร ร่มพูลทอง. (2554). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริหารจัดการชุมชนในโครงการบ้านเอื้อ

อาทร: กรณีศึกษาโครงการบ้านเอื้ออาทรพุทธมณฑล สาย 4, โครงการบ้านเอื้ออาทรพุทธ

มณฑล สาย 5 และโครงการบ้านเอื้ออาทรพุทธมณฑล สาย 5 (อ้อมน้อย) จังหวัดนครปฐม.

- วิทยานิพนธ์เคหพัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อเนก หิรัญรักษ์. (2539). **โครงการศึกษาวิจัยทัศนคติของผู้อยู่อาศัยในโครงการอาคารชุดของ กคช.**
ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อภิวัฒน์ บุญสาทร. (2548). **การยอมรับคุณภาพการให้บริการชุมชนและความคาดหวังในคุณภาพชีวิตของ
ศึกษากรณี : ผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรบางโกลง ประชาชนิเวศน์ และหัวหมาก. การ
ประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ. บทคัดย่อ.**
- อัษฎลี ภัทรพงศ์สินธุ์. (2543). **ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของ
ประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนแออัดวัดหนองใหญ่และเคหะรัชดาภิเษก เขตสายไหม
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม).
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- อุรารักษ์ ศรีประเสริฐและกมลทิพย์ ตรีเดช. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยใน
โครงการบ้านเอื้ออาทรในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดมหาสารคาม. รายงานวิจัย. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.**
- เอกชัย ศุกวิทากินันท์. (2546). **การประเมินโครงการบ้านเอื้ออาทรในการกระจายโอกาสการถือครองที่
อยู่อาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อย. ภาคนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ**
- เอกลักษณ์ ผาคำ. (2551). **การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการบ้านเอื้ออาทรในจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

ภาษาอังกฤษ

Maslow, A.H. 1970. **Motivation and Personolity.** New York : Harper & Brathers.

Yamane, Taro. (1967). **Elementary Sampling Theory.** Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice-Hall.

แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กรมสุขภาพจิต. (2555). “เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย

(WHOQOL – BREF – THAI)”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.dmh.go.th/test/whoqol/>. (วันที่ค้นข้อมูล : 29 มีนาคม 2555).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. มาสโลว์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://en.wikipedia.org/wiki/Abraham_Maslow. (วันที่ค้นข้อมูล : 12 มีนาคม 2555).

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี
(กันทนา)

บ้านเลขที่.....อาคารที่.....ชั้นที่.....

ผู้ตอบแบบสอบถามชื่อ.....

วันที่.....

ผู้สอบถามชื่อ.....

คำชี้แจง : แบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไป

ตอนที่ 2 สัมพันธภาพในครอบครัว

ตอนที่ 3 การสนับสนุนทางสังคม

ตอนที่ 4 คุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ก่อตั้งโดยรัฐ

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณในความกรุณาร่วมมืออย่างดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความหรือกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไป

1.1 เพศ

1. ชาย 2. หญิง

1.2 อายุ

1. ต่ำกว่า 20 ปี 2. 21 - 30 ปี
 3. 31 - 40 ปี 4. มากกว่า 40 ปี

1.3 สถานภาพสมรสของท่าน

1. โสด 2. สมรส 3. หย่า / หม้าย / แยกกันอยู่

1.4 ระดับการศึกษาของท่าน

1. ไม่ได้รับการศึกษา 2. ประถมศึกษา
 3. มัธยมศึกษาตอนต้น 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
 5. ปวส. / อนุปริญญา 6.ปริญญาตรี
 7. สูงกว่าปริญญาตรี 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

1.5 สถานภาพการทำงานของท่าน

1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ 2. กำลังหางานทำ /ว่างงาน
 3. ประกอบธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย 4. รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 5. พนักงานบริษัท / ห้าง / ร้าน / โรงงาน 6. นักเรียน / นักศึกษา
 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

1.6 รายได้รวมต่อเดือนของครัวเรือนท่าน

1. ต่ำกว่า 10,000 2. 10,001 - 20,000 3. 20,001 - 30,000
 4. 30,001 - 40,000 5. 40,001 - 50,000 6. มากกว่า 50,000

1.7 ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในโครงการนี้.....ปี.....เดือน

1.8 จำนวนผู้อยู่อาศัยทั้งหมดในครอบครัว(รวมตัวท่าน).....คน

1.9 ปัจจุบันครอบครัวท่านเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมใดบ้างหรือไม่

1. ไม่เป็น

2. เป็น

1.10 ปัจจุบันครอบครัวท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืออาสาสมัครในชุมชนบ้างหรือไม่

1. ไม่ได้เข้าร่วม

2. เข้าร่วม

1.11 ลักษณะชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่

ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย		1. ไม่เคย	2. เป็นบางครั้ง	3. เป็นประจำ
1.11.1	ครัวเรือนของท่านมีความสะอาด สะดวก สบาย			
1.11.2	ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปีอย่างน้อยคนละ 5 ลิตร ต่อวัน			
1.11.3	ครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปีอย่างน้อยคนละ 45 ลิตร ต่อวัน			
1.11.4	ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร			
1.11.5	ในชุมชนของท่านมีปัญหาเรื่องขยะ เช่น การทิ้งขยะไม่เป็นที่			
1.11.6	ในชุมชนของท่านมีปัญหาเรื่อง กลิ่นเหม็นจากของเสีย สิ่งปฏิกูลต่าง ๆ			
1.11.7	ในชุมชนของท่านมีปัญหาเรื่องเสียงดังหนวกหู าราคาญ จากเครื่องยนต์หรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนเอง			
1.11.8	ในชุมชนของท่านมีปัญหาเรื่องน้ำเสีย น้ำเน่า			

ตอนที่ 2 สัมพันธภาพในครอบครัว

คำชี้แจง : จากประโยคข้างล่างต่อไปนี้ให้ท่านพิจารณาว่าเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวท่านเองบ่อย
 มากน้อยเพียงไรแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด
 เพียงข้อละ 1 คำตอบ

ข้อที่	ข้อความ	1. ไม่เคย	2. บางครั้ง	3. เป็นประจำ
การมีความรัก ความเคารพและนับถือต่อกัน				
2.1	การให้ความเคารพนับถือต่อกันของสมาชิกในครอบครัว			
2.2	การรับฟังและปลอบใจเมื่อเกิดความไม่สบายใจในครอบครัว			
2.36	การดูแลและคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในยามเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว			
2.4	การใช้คำพูดเพื่อทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องเสียใจ			
การมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว				
2.5	การไปเที่ยวหรือพักผ่อนนอกบ้านร่วมกันของคนในครอบครัว			
2.6	การไปเลือกซื้อของร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว			
2.7	การใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว เช่น เล่นกีฬา ทำงานบ้าน ทำบุญ เป็นต้น			
2.8	การรับประทานอาหารร่วมกันในแต่ละวันของครอบครัว			
การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหรือตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว				
2.9	การตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวร่วมกัน			
2.10	การแก้ไขปัญหาให้คนในครอบครัวร่วมกัน			
2.11	การให้หรือได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในครอบครัว			
2.12	การรับทราบปัญหาในครอบครัวร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว			

ข้อที่	ข้อความ	1. ไม่เคย	2. บางครั้ง	3. เป็นประจำ
การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและแก้ปัญหาการขัดแย้งด้วยเหตุผล				
13.	การใช้เหตุผลจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัว			
14.	การถกเถียง ขัดแย้งกันโดยการใช้คำไม่สุภาพของสมาชิกในครอบครัว			
15.	การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของคนในครอบครัว			
16.	การไม่เข้าใจกันและไม่ยอมพุดคุยกันของคนในครอบครัว			

ตอนที่ 3 การสนับสนุนทางสังคม

คำชี้แจง : จากประโยคข้างล่างต่อไปนี้ให้ท่านพิจารณาว่าเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวท่านเองบ่อยมากน้อยเพียงไรแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงข้อละ 1 คำตอบ

ข้อที่	ข้อความ	1. ไม่เคย	2. บางครั้ง	3. เป็นประจำ
การสนับสนุนจากครอบครัว				
3.1	การได้รับหรือให้กำลังใจของสมาชิกครอบครัวเมื่อเจอปัญหาชีวิต			
3.2	การช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของของสมาชิกในครอบครัว			
3.3	การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตครอบครัว			
3.4	การยกย่องและชื่นชมกันของสมาชิกในครอบครัว			
การสนับสนุนจากเพื่อน / เพื่อนบ้าน				
3.5	การโดนนิทาหรือดูถูกจากเพื่อน / เพื่อนบ้านเมื่อเจอปัญหาในชีวิต			
3.6	การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากเพื่อน / เพื่อนบ้าน			

ข้อที่	ข้อความ	1. ไม่เคย	2. บางครั้ง	3. เป็นประจำ
7.	การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากเพื่อน/ เพื่อนบ้าน			
8.	การได้รับการยกย่องและชื่นชมจากเพื่อน / เพื่อนบ้าน			
การสนับสนุนจากญาติ / พี่น้อง				
9.	การได้รับกำลังใจจากญาติ / พี่น้องเมื่อเจอปัญหาในชีวิต			
10.	การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากญาติ/ พี่น้อง			
11.	การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากญาติ/ พี่น้อง			
12.	การได้รับการยกย่องและชื่นชมจากญาติ / พี่น้อง			
การสนับสนุนจากตัวแทนภาครัฐ เช่น เจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่การเคหะหรือนักการเมือง				
13.	การไม่ได้รับความสนใจจากตัวแทนภาครัฐ เมื่อเจอปัญหาชีวิตในด้านต่าง ๆ			
14.	การได้รับความช่วยเหลือทางการเงินหรือสิ่งของจากตัวแทนภาครัฐ			
15.	การได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ จากตัวแทนภาครัฐ			
16.	การได้รับการยกย่องและชื่นชมจากตัวแทนภาครัฐ			

ตอนที่ 4 คุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (กันตนา) ตามแบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชื่อย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI)

คำชี้แจง : จากประโยคข้างล่างต่อไปนี้ให้ท่านพิจารณาว่าข้อความดังกล่าวตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบ เพียงข้อละ 1 คำตอบ

ข้อที่	คุณภาพชีวิตบุคคล ครอบคลุม	ระดับความรู้สึก / ความพึงพอใจ				
		1 น้อยที่สุด	2 น้อย	3 ปานกลาง	4 มาก	5 มากที่สุด
4.1	ท่านพอใจกับสุขภาพของท่านในตอนนี้เพียงใด					
4.2	การเจ็บป่วยตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากนักเพียงใด					
4.3	ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวัน ไหม (ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน)					
4.4	ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากน้อยเพียงใด					
4.5	ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) มากน้อยเพียงใด					
4.6	ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด					
4.7	ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อยเพียงใด					
4.8	ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองได้ไหม					
4.9	ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล บ่อยแค่ไหน					

ข้อที่	คุณภาพชีวิตบุคคล ครอบครัว	ระดับความรู้สึก / ความพึงพอใจ				
		1 น้อยที่สุด	2 น้อย	3 ปานกลาง	4 มาก	5 มากที่สุด
4.10	ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน					
4.11	ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลมากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน					
4.12	ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมามากน้อยเพียงใด					
4.13	ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมาแค่ไหน					
4.14	ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ แค่ไหน					
4.15	ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหมในแต่ละวัน					
4.16	ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใด					
4.17	ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด					
4.18	ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด					
4.19	ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อยเพียงใด					
4.20	ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมากน้อยเพียงใด					
4.21	สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่านมากน้อยเพียงใด					

ข้อที่	คุณภาพชีวิตบุคคล ครอบครัว	ระดับความรู้สึก / ความพึงพอใจ				
		1 น้อยที่สุด	2 น้อย	3 ปานกลาง	4 มาก	5 มากที่สุด
4.22	ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึง การคมนาคม) มากน้อยเพียงใด					
4.23	ท่านรู้สึกว่าชีวิตท่านมีความหมายมากน้อยแค่ไหน					
4.24	ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด					
4.25	ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีการทำให้ผ่อนคลายลงได้รวมถึง การช่วยตนเองหรือการมีเพศสัมพันธ์)					
4.26	ท่านคิดว่าท่านมีคุณภาพชีวิต(ชีวิตความเป็นอยู่) อยู่ในระดับใด					

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

5.1 ปัญหาที่ท่านพบจากการอยู่อาศัยใน โครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (ก้นดนา)

.....

.....

.....

5.2 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ปัญหาจากข้อ 1 เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรนนทบุรี (ก้นดนา)

.....

.....

.....

.....